

EXATEL S.A.

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Spółki
w roku 2021**

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2022 roku

Spis treści:

1. Dane wstępne	5
1.1. Informacje ogólne o Spółce	6
a) Ogólny stan gospodarki	6
b) Warunki w branży, w której funkcjonuje Spółka	9
c) Czynniki bezpośrednio zależne od Spółki	12
d) Współpraca międzynarodowa	16
1.2. Informacja o nabyciu akcji własnych	18
1.3. Struktura organizacyjna Spółki	18
1.4. Sytuacja kadrowo-płacowa Spółki	18
1.4.1. Zatrudnienie średnioroczne i stan zatrudnienia na koniec roku	18
1.4.2. Przedsięwzięcia z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury	18
1.4.3. System wynagrodzeń obowiązujący w Spółce	19
1.4.4. Istotne informacje mające wpływ na sytuację kadrowo-płacową	19
1.5. Sytuacja majątkowa Spółki	20
a) Informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę	20
b) Informacja dotycząca obiektów socjalno-bytowych	21
c) Zmiany w majątku Spółki w 2021 roku	21
d) Informacja o majątku Spółki dzierżawionym innym podmiotom i o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów	21
e) Informacja o uzyskaniu przez Spółkę zgody Walnego Zgromadzenia na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych o znacznej wartości	22
1.6. Wielkość i struktura produkcji i sprzedaży Spółki	22
a) Polityka asortymentowa, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, struktura wieku parku maszynowego i zmiany w tym zakresie, informacje o systemach jakości produkcji	22
b) Rentowność brutto i netto liczona jako stosunek wyniku finansowego (brutto i netto) w danej grupie, do przychodów ze sprzedaży danej grupy wyrobów bez VAT, zgodnie z metodologią GUS, w roku sprawozdawczym i poprzednim	22
1.7. Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych, które wystąpiły w omawianym okresie, bądź są przewidywane w dalszych latach wraz z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa, wynikająca ze strategii Spółki	23
1.8. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju technicznego	23
1.9. Omówienie stopnia realizacji zleconych przez Walne Zgromadzenie konkretnych zadań do wykonania w Spółce	25
1.10. Ochrona środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce z tego tytułu	25
1.11. Informacja o stanie ewentualnych roszczeń repriwatyzacyjnych zgłaszanych do majątku Spółki	27
1.12. Informacja o realizacji programu strategicznego	28

2. Dane ekonomiczno-finansowe	29
2.1. Omówienie struktury kosztów Spółki.....	29
2.2. Omówienie pkt 2.9. i 2.10. Dodatkowych informacji i objaśnień, tj. wyszczególnienie poniesionych w ostatnim roku i planowanych na następny rok nakładów na niefinansowe aktywa trwałe i na ochronę środowiska, a także omówienie kwot i charakteru poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie	30
2.3. Omówienie poręczeń i gwarancji udzielonych przez Spółkę.....	30
2.4. Wykaz głównych należności Spółki.....	30
2.5. Zobowiązania Spółki ogółem	31
2.6. Korzystanie z kredytów bankowych przez Spółkę.....	31
2.7. Zestawienie kwotowe i podmiotowe	31
a) Przekazanych przez Spółkę darowizn lub zawarcia innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.....	31
b) Dokonanych przez Spółkę zwolnień z długu lub zawarcie innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, wraz z określeniem beneficjentów pomocy i informacją, czy organ nadzoru wyrażał zgodę na takie działania	31
c) Wydatków reprezentacyjnych, a także na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem	32
2.8. Omówienie instrumentów finansowych	33
a) Ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest Spółka	33
b) Przyjętych przez Spółkę celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.....	33
2.9. Wyszczególnienie pomocy finansowej, łącznie z gwarancjami, otrzymanej od Skarbu Państwa oraz zobowiązań podjętych przez Skarb Państwa w imieniu Spółki.....	35
2.10. Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy Spółką a podmiotami powiązanymi	37
2.11. Przedstawienie stopnia realizacji wyznaczonych do osiągnięcia przez Spółkę wyników ekonomiczno-finansowych oraz w przypadku ich niewykonania podanie przyczyn takiego stanu oraz dalszych zamierzeń w tym zakresie	38
2.12. Kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Spółki	38
2.13. Informacja na temat dokonanych w ciągu roku obrotowego odpisów z zysku	38
2.14. Syntetyczna analiza ekonomiczno-finansowej podmiotów, w których Spółka posiada akcje/udziały wykazywane jako inwestycje długoterminowe aktywów	39

2.15. Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada pośrednio przynajmniej 10% głosów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników	39
3. Przewidywane kierunki rozwoju Spółki	40
3.1. Przedstawienie kierunków rozwoju ze wskazaniem zagrożeń i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce.....	40
3.2. Opis możliwości rozwoju przewidywanej sytuacji finansowej, w tym bilans i rachunek zysków i strat w 2022 roku	42
3.3. Strategia Spółki na najbliższe lata.....	43
4. Działania restrukturyzacyjne i koszty ich wdrożenia	46
5. Informacje dodatkowe	46
6. Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki, które nastąpiły w roku obrotowym lub są przewidziane w dalszych latach.....	47

1. Dane wstępne

Nazwa: EXATEL S.A.

Siedziba: 04-164 Warszawa, ul. Perkuna 47

KRS: 0000044577 (Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy KRS)

NIP: 527-010-45-68

REGON: 011986640

BDO: 000250055

Strona internetowa: www.exatel.pl

Kapitał podstawowy: 576 854 559,00 zł na dzień 31 grudnia 2021 roku, w tym 8 360 211 akcji zwykłych i uprzywilejowanych o wartości nominalnej 69 zł każda.

Status: duży przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Historia Spółki EXATEL S.A.

Początki działalności EXATEL S.A. sięgają 1993 roku, kiedy to powstała spółka Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO Sp. z o.o. W dniu 27 sierpnia 1996 roku podmiot ten przekształcił się w spółkę akcyjną. Następnie w dniu 30 września 2004 roku doszło do połączenia w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH spółki Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO S.A. (spółka przejmująca) ze spółką Bankowe Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne TELBANK S.A. (spółka przejęta).

19 października 2004 roku została zarejestrowana zmiana nazwy firmy z Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO S.A. na EXATEL S.A. (dalej „EXATEL”, „Spółka”).

Struktura akcjonariatu EXATEL

W roku 2021 nie doszło do zmian akcjonariatu EXATEL i na dzień 31 grudnia 2021 roku, według procentowego udziału w kapitale podstawowym, Skarb Państwa posiada 100% akcjonariatu.

Prawa z akcji EXATEL wykonuje Minister Aktywów Państwowych, zgodnie z ustawą o zasadach zarządzania mieniem państwowym z dnia 16 grudnia 2016 roku.

Rada Nadzorcza EXATEL

Skład Rady Nadzorczej na dzień 1 stycznia 2021 roku:

Andrzej Leszczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Zdzikot	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrzej Jarema	Sekretarz Rady Nadzorczej
Rafał Biały	Członek Rady Nadzorczej
Agnieszka Glapiak	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Guział	Członek Rady Nadzorczej

Wojciech Stępień

Członek Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2021 roku:

Andrzej Leszczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Zdzikot	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrzej Jarema	Sekretarz Rady Nadzorczej
Rafał Biały	Członek Rady Nadzorczej
Agnieszka Glapiak	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Guział	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Stępień	Członek Rady Nadzorczej

W trakcie roku jak i po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2021 nie doszło do zmian w składzie Rady Nadzorczej.

Zarząd EXATEL

Skład Zarządu na dzień 1 stycznia 2021 roku:

Nikodem Bończa-Tomaszewski	Prezes Zarządu
Rafał Magryś	Wiceprezes Zarządu
Piotr Suszycki	Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2021 roku:

Nikodem Bończa-Tomaszewski	Prezes Zarządu
Rafał Magryś	Wiceprezes Zarządu
Piotr Suszycki	Wiceprezes Zarządu

W trakcie roku jak i po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2021 nie doszło do zmian w składzie Zarządu.

- 1.1. Informacje ogólne o Spółce
- a) Ogólny stan gospodarki

W roku 2021 trwały prace nad aktami prawnymi o podstawowym znaczeniu dla sektora telekomunikacyjnego. Przedstawiono kilka wersji projektu ustawy zmieniającej ustawę o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Głównym punktem spornym była kwestia sposobu identyfikacji dostawców wysokiego ryzyka oraz ograniczeń i zakazów związanych z wykorzystaniem sprzętu i oprogramowania takich dostawców przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Do projektu tej ustawy przeniesiono sprawy rozdysponowania pasma częstotliwości 700 MHz oraz ustanowienia operatora sieci komunikacji strategicznej i Spółki Polskie 5G. Projekt przewiduje również utworzenie funduszu celowego na rzecz strategicznej sieci bezpieczeństwa zasilanego z opłat za częstotliwości oraz znaczną rozbudowę

obowiązków przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa. Brak ostatecznych rozstrzygnięć w sprawie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa wstrzymywał prace w zakresie udostępnienia częstotliwości dla potrzeb sieci 5G oraz przyjęcie Prawa komunikacji elektronicznej.

W ubiegłym roku narastały opóźnienia w zakresie implementacji Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, co powinno nastąpić już w grudniu 2020 roku. Projekt ustawy Prawo komunikacji elektronicznej służący tej implementacji, którego kolejne wersje były konsultowane w roku ubiegłym i wywoływały spory nie tylko z udziałem przedsiębiorców telekomunikacyjnych, lecz także w ramach administracji rządowej, nie wpłynął jeszcze do Sejmu. Komisja Europejska zapowiedziała wniesienie sprawy opóźnionej implementacji Kodeksu w Polsce oraz w niektórych innych państwach unijnych do Trybunału Sprawiedliwości UE. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni przygotowują się do wdrożenia zmian przewidzianych w nowej ustawie, gdyż kolejne projekty są przekazywane do wiadomości przedsiębiorców. Znaczących przygotowań wymaga w szczególności wprowadzenie zmian w sprawach zawierania umów z abonentami.

Istotne zmiany warunków prawnych prowadzenia działalności telekomunikacyjnej nastąpiły w związku z przekształceniami prawa komunikacji elektronicznej Unii Europejskiej. W kwietniu 2021 roku opublikowano rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/654 określające jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej oraz w sieci stacjonarnej. Rozporządzenie wymagało zastosowania od lipca 2021 roku. Rozporządzenie delegowane jest aktem wykonawczym do Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, który jeszcze nie został implementowany w prawie krajowym, co jednak nie przeszkodziło wdrożeniu maksymalnych stawek za zakańczanie połączeń w relacjach między przedsiębiorcami. W związku z bezpośrednim zastosowaniem rozporządzenia UE Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: UKE), wydał decyzje umarzające postępowania wszczęte w sprawie określenia wysokości opłat za zakańczanie połączeń w publicznych sieciach telefonicznych w stałej lokalizacji poszczególnych operatorów (FTR), w tym także postępowanie dotyczące EXATEL. Stawki maksymalne w sieciach stacjonarnych stosowane do końca 2021 roku wynikały bezpośrednio z rozporządzenia, natomiast w grudniu ubiegłego roku Prezes UKE opublikował kwotowe stawki FTR i MTR w przeliczeniu na polski złoty. Obniżenie stawek FTR istotnie zmieniło warunki działalności hurtowej.

W roku ubiegłym trwały prace nad przedłużeniem okresu obowiązywania unijnego rozporządzenia w sprawie usług roamingowych. Zaproponowano przedłużenie jego obowiązywania o kolejne 10 lat. W grudniu opublikowano propozycje maksymalnych opłat za hurtową transmisję danych, za minutę połączenia oraz za SMS. Przyjęto, że euroroaming ma obejmować także transmisję danych w sieciach 5G.

Mimo wejścia w życie rozporządzenia delegowanego UE, Prezes UKE utrzymał w mocy zasadnicze wymagania regulacyjne dotyczące hurtowych rynków świadczenia usługi zakańczania połączeń głosowych w ruchomych publicznych sieciach telefonicznych i zachował obowiązki regulacyjne w zakresie uwzględniania uzasadnionych wniosków o zapewnienie dostępu telekomunikacyjnego, obowiązku niedyskryminacji, obowiązku publikowania określonych danych i informacji w sprawach dostępu.

W ubiegłym roku Prezes UKE przeprowadził z udziałem przedsiębiorców kolejną weryfikację przestrzegania rozporządzenia UE 2015/2120 w zakresie dostępu do otwartego Internetu. Wymaga ono spełniania określonych warunków w zakresie świadczenia usługi dostępu do Internetu, stosowania właściwych środków zarządzania ruchem oraz zapewniania odpowiedniej jakości usługi dostępu do Internetu. Klienci są uprawnieni do posługiwania się certyfikowanym przez Prezesa UKE serwisem weryfikowania jakości usługi dostępowej w sieciach stacjonarnych, co ułatwia dochodzenie roszczeń w stosunku do przedsiębiorcy telekomunikacyjnego.

Ubiegły rok przyniósł znaczne zmiany w zakresie korzystania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych z infrastruktury przedsiębiorców energetycznych. W lutym Prezes UKE wydał decyzje określające warunki zapewnienia dostępu do słupów elektroenergetycznych linii niskiego i średniego napięcia głównych dystrybutorów energii. Decyzje te określają reguły dostępu do infrastruktury technicznej operatorów systemów dystrybucyjnych, prawa i obowiązki przedsiębiorcy telekomunikacyjnego i operatora energetycznego, zasady zawierania umów ramowych, składania zapytań i zamówień, przygotowania projektu podwieszenia infrastruktury, instalacji infrastruktury, przeprowadzania prac planowych oraz usuwania awarii, opłat i zasad płatności. Prezes UKE wyznaczył w decyzjach stawki kwotowe za dostęp do słupa niskiego napięcia i do słupa średniego napięcia. Decyzje były opatrzone klauzulami natychmiastowej wykonalności, ale wystąpiły przypadki uchYLENIA tej klauzuli przez sąd. W związku z wydanymi decyzjami, Prezes UKE zmieniał na wniosek poszczególnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych warunki ich współpracy z dystrybutorami energii w zakresie opłat za korzystanie z dostępu do słupów. W ubiegłym roku pojawiły się również pierwsze decyzje w zakresie dostępu przedsiębiorców telekomunikacyjnych do słupów należących do gmin, na których znajdują się źródła oświetlenia ulicznego, w celu realizacji szybkiej sieci telekomunikacyjnej. Prezes UKE przyjmuje w tych sprawach takie stawki opłat jak w przypadku dostępu do słupów niskiego napięcia należących do przedsiębiorców energetycznych.

Najważniejsze przedsięwzięcia w zakresie dysponowania częstotliwościami przeznaczonymi dla sieci 5G, w szczególności rozdysponowanie pasma 700 MHz i przeprowadzenie aukcji pasma 3,4-3,8 GHz nie zostały zrealizowane, głównie ze względu na opóźnienia w nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Rozpoczęcie procesu rozdysponowania pasma 3,4-3,8 GHz ma nastąpić po przyjęciu projektu nowelizacji przez Radę Ministrów

i zgodnie z opublikowanym harmonogramem powinno zająć 180 dni. W ubiegłym roku realizowane były mniejsze przedsięwzięcia w zakresie zarządzania częstotliwościami. Ustalono nowy plan zagospodarowania częstotliwości dla zakresu 17,7-19,7 GHz. Przeprowadzono konkurs na 7 rezerwacji częstotliwości dla multipleksów lokalnych radia cyfrowego DAB+. Uruchomiono proces przekształceń (reshuffling) oraz zwiększania efektywności częstotliwości w paśmie 2,1 GHz, którym dysponują czterej operatorzy sieci komórkowych. Proces ten umożliwi dopełnienie posiadanych przez nich zasobów w sparowanych blokach FDD z 14,8 do 15 MHz, ale będzie wymagał wielu działań w zakresie rezerwacji częstotliwości i zmiany pozwoleń radiowych w roku 2022. Rozpoczęto konsultacje dotyczące przyszłego zagospodarowania zakresu 3410-3480 MHz (określanego jako blok „0” w ramach pasma 3,4 – 3,8 GHz), który ma być przeznaczony do wykorzystywania lokalnego.

Działalność w zakresie krajowej regulacji rynków telekomunikacyjnych została istotnie ograniczona w związku z rozszerzeniem regulacji unijnych. Działalność orzecznicza Prezesa UKE była skoncentrowana na wydawaniu decyzji ustalających warunki dostępu przedsiębiorców telekomunikacyjnych do poszczególnych nieruchomości, budynków i obiektów w celu świadczenia usług. W roku ubiegłym kontynuowane były rozliczenia w sprawach świadczenia przez Orange Polska usługi powszechnej za te lata, co do których sądy uchyliły wcześniejsze decyzje Prezesa UKE dotyczące dopłat należnych od przedsiębiorców telekomunikacyjnych na rzecz OPL. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni zostali obciążeni z tego tytułu dodatkowymi opłatami.

b) Warunki w branży, w której funkcjonuje Spółka

Rynek telekomunikacyjny w Polsce

Wg szacunków PMR wartość rynku usług telekomunikacyjnych dla segmentu biznesowego i operatorskiego w Polsce to blisko 15 mld zł. Mimo bardzo wysokiego nasycenia, rynek telco utrzymuje swoją wartość głównie dzięki wzrastającym wymaganiom na jakość i wartość dodaną usług.

W przypadku rynku hurtowego głównym elementem budującym rynek są przychody operatorów z interkonektu (rozliczeń międzyoperatorskich). Pomimo znacznej wartości prognoza dla tego segmentu nie jest jednak optymistyczna. Rynek hurtowy będzie w kolejnych latach notował spadek spowodowany obniżką głównie stawek MTR, ale również FTR.

Rynek usług telekomunikacyjnych w segmencie biznesowym ogranicza przede wszystkim wysokie nasycenie usługami (usługami telefonii komórkowej, telefonii stacjonarnej, transmisji danych i Internetu). Taka sytuacja sprzyja coraz większej koncentracji operatorów na wartości i jakości świadczonych usług. Coraz mniejszą rolę zaczyna odgrywać cena usług, która na polskim rynku jest na niskim poziomie. Dotyczy to zwłaszcza rynku transmisji danych, który w ostatnich okresach podlegał mocnej presji cenowej. Firmy zaczynają bardziej doceniać

jakość i terminowość świadczonych usług oraz szukają sprawdzonych dostawców. Trend ten nabrał większego znaczenia w trakcie pandemii z uwagi na sytuację kryzysową. Ponadto przedsiębiorstwa coraz częściej korzystają z dodatkowych usług około teletransmisyjnych, zabezpieczających ich zasoby o krytycznym znaczeniu.

Rynek cyberbezpieczeństwa

Z najnowszego raportu PMR wynika, że lata 2021-2022 to powrót do dwucyfrowej dynamiki wydatków na cyberbezpieczeństwo w Polsce. W przyszłym roku wartość rynku już wyraźnie przekroczy 2 mld zł (sprzęt i usługi). Cyberbezpieczeństwo przestało być jedynie problemem technicznym dla działów IT, a stało się niezbędnym elementem kalkulacji ryzyka biznesowego.

Wymuszona pandemią cyfrowa transformacja firm, a w zasadzie jej elementy związane z masowym przejściem firm na pracę zdalną premiowały dostawców chmury, centra danych, operatorów telekomunikacyjnych i dostawców łącz, w tym również usług VPN. Kluczowe stało się zabezpieczenie rozproszonych firmowych zasobów, nierzadko użytkowanych w modelu hybrydowym i z możliwością zdalnego dostępu.

Głównym odbiorcą informatyki w Polsce pozostają duże firmy, a ich udział w całkowitej wartości rynku cyberbezpieczeństwa w 2021 wyniósł 58%. Pomimo ogólnego kryzysu wywołanego pandemią, w niemal co czwartej firmie zwiększono budżet na cyberbezpieczeństwo, a tylko w przypadku 14% firm środki finansowe w tym obszarze zostały zmniejszone. Jeśli chodzi o wydatki poszczególnych branż, liderami segmentu B2B są jak co roku banki i instytucje finansowe oraz sektor telekomunikacyjny, w których inwestycje w cyberbezpieczeństwo wymusza charakter prowadzonej działalności.

W przypadku operatorów telekomunikacyjnych modernizacje i inwestycje w nowe systemy IT, jak również integracja posiadanych zasobów wpłynęły pozytywnie na przychody dostawców rozwiązań cyberbezpieczeństwa z obsługi tego sektora. Dodatkowo w roku 2021 widoczne były wydatki intensywnie rozwijających się w Polsce dostawców VOD i treści multimedialnych.

Pozytywne jest również, że coraz więcej firm myśli o wykorzystywaniu rozwiązań chmurowych i pracy zdalnej w dłuższej perspektywie, nie podnosząc już kwestii cyberbezpieczeństwa jako elementu blokującego takie zmiany. W perspektywie rosnącej adopcji chmury, firmy będą jednak korzystać mocniej z rozwiązań IaaS największych dostawców chmury publicznej, co może ograniczyć ich budżety na tradycyjne rozwiązania cybersec, premiując natomiast ich sprzedaż do centrów danych i największych hyperscalerów.

Rynek 5G

W 2022 roku oczekiwać należy sfinalizowania przepisów dotyczących budowy sieci 5G w kraju (przede wszystkim znowelizowanej ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa) i przeprowadzenia aukcji częstotliwości na potrzeby jej rozwoju.

Sieć telekomunikacyjna piątej generacji to nie tylko szybsza transmisja danych, to droga do rozwoju internetu rzeczy i wzrostu gospodarczego Polski. Operatorzy komórkowi, już od zeszłego roku rozwijają usługi łączności o 5G, wykorzystując do tego posiadane częstotliwości. Nie pozwalają im one jednak na osiągnięcie pełnych parametrów, dlatego ważne jest, by Urząd Komunikacji Elektronicznej jak najszybciej dokonał rozdziału pozostałych częstotliwości, na bazie których powstanie szkielet polskiej sieci 5G.

Według raportu Analysys Mason do 2025 roku łączność nowej generacji będzie dostępna niemal na całym terytorium Polski. Korzyści z wdrożenia sieci 5G w Polsce w 2030 roku są szacowane na 4,2 miliarda zł.

Pomimo braku postępowania na rozdział częstotliwości pod sieć 5G, w 2022 roku rozwój 5G w Polsce przyspieszy, a na znaczeniu zyskiwać będą sieci prywatne. Na rynek będą również wchodzić nowi gracze, budujący sieci mobilne w tzw. modelu neutral host, w tym samorządy. Trend jest bardzo widoczny w krajach, gdzie regulatorzy umożliwiają korzystanie z określonych częstotliwości przez mniejsze podmioty działające lokalnie, np. fabryki czy lotniska – widać to m.in. w Niemczech czy Wielkiej Brytanii. W Polsce być może będzie to możliwe w związku z zapowiedziami przekazania pasma na potrzeby budowy własnych sieci 5G w ramach krajowej aukcji częstotliwości. Według przewidywań skorzysta z nich przede wszystkim przemysł.

Ruch w sieciach komórkowych na rynku konsumenckim, napędzany głównie dostępem do treści wideo, płatności cyfrowych, sprzedaży internetowej i wideokonferencji mocno rośnie. Uruchamiane sieci 5G będą napędzać adopcję wyższych pakietów danych, a także korzystanie z aplikacji intensywnie korzystających z danych, takich jak streaming wideo i gaming. Wykorzystanie możliwości 5G i kompleksowego warstwowania sieci (ang. end-to-end network slicing) daje operatorom szansę do wykorzystania w segmencie enterprise poprzez świadczenie usług o gwarantowanej wydajności i maksymalizujących zwrot z inwestycji.

„Nowi gracze”

Potencjał rynku telekomunikacyjnego w Polsce dostrzegają zagraniczni operatorzy, którzy w ostatnim czasie weszli na nasz rynek. W 2020 roku na rynku pojawiła się francuska firma Illiad, która przejęła sieć Play, a w marcu 2021 roku hiszpański Cellnex Telecom, który nabył udziały w Polkomtel Infrastruktura. Firma Cellnex, która stawia outsourcing infrastruktury, intensyfikuje działania i ma w planach znaczne inwestycje, na które przeznaczy ok. 11 mld zł.

Nowy projekt nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

W 2021 opublikowany został rządowy projekt nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (ustawa KSC). Częściowo pokrywa się on z projektem nowelizacji ustawy z września ubiegłego roku (którego procedowanie zostało wstrzymane na etapie prac w Komitecie do Spraw Europejskich), jednak zawiera również szereg nowych, niepublikowanych wcześniej rozwiązań.

Istotne zmiany:

- Wprowadzenie zespołów SOC (Security Operations Center) działających na rzecz operatorów telekomunikacyjnych świadczących kluczowe usługi związane z obowiązkiem realizacji dodatkowych zadań.
- Wprowadzenie centrów wymiany informacji i analiz o cyberbezpieczeństwie (ISAC), funkcjonujących w ramach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.
- Utworzenie zespołu CSIRT INT przy Agencji Wywiadu działającego na rzecz polskich placówek dyplomatycznych.
- Utworzenie zespołów CSIRT sektorowych wspierających operatorów usług kluczowych w obsłudze incydentów.
- Utworzenie krajowego systemu certyfikacji cyberbezpieczeństwa.
- Wprowadzenie nowych rozwiązań dotyczących postępowania w sprawach uznania za dostawcę wysokiego ryzyka.
- Wprowadzenie nowych instrumentów związanych z reakcją na incydent krytyczny (ostrzeżenie i polecenie zabezpieczające).
- Wprowadzenie nowych rozwiązań dotyczących operatora strategicznej sieci bezpieczeństwa oraz funduszu celowego na rzecz strategicznej sieci bezpieczeństwa.
- Ministerstwo Cyfryzacji rekomenduje też powołanie do życia spółki Polskie 5G, która zajmie się rozwojem ww. technologii.

c) Czynniki bezpośrednio zależne od Spółki

Czynniki bezpośrednio zależnymi od Spółki, które mają wpływ na jej działalność jest zakres oferty EXATEL i jej dostosowywanie do zmieniającego się otoczenia biznesowego oraz oczekiwań klientów.

Usługi świadczone przez EXATEL dzielą się na pięć głównych obszarów:

- Obszar usług dzierżawy łączy i transmisji danych – usługi zapewnienia połączenia pomiędzy dwiema lub więcej lokalizacjami odległymi geograficznie w celu przesyłania danych. Usługi są realizowane we własnej sieci transportowej EXATEL, będącej jedną z najnowocześniejszych i największych sieci telekomunikacyjnych w Polsce. Rozwiązania z tego obszaru są wykorzystywane do budowy infrastruktury sieciowej, jako łączy podkładowe do realizacji innych usług np. wideo, głosowych i internetowych, a także do zapewniania komunikacji w ramach prywatnych sieci rozległych WAN.
- Obszar usług komunikacji – portfolio usług zapewniających komunikację głosową wraz z usługami dodanymi, takimi jak: infolinia, contact center, spotkanie on-line. Usługi są realizowane zarówno w tradycyjnej technologii ISDN, jak i w technologii IP. Obejmują zarówno rozwiązania w modelu usługowym (as a service) oparte o infrastrukturę znajdującą się Data Center EXATEL jak i urządzenia należące do klienta.

- Obszar cyberbezpieczeństwa – kompleksowe i zintegrowane rozwiązania obejmujące usługi monitorowania naruszeń i reagowania na incydenty cyberbezpieczeństwa, usługi konsultacyjne w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz usługi bazujące na autorskiej platformie EXATEL TAMA oraz sprawdzonych platformach sprzętowo – software’owych. Wykwalifikowani i certyfikowani specjaliści z zakresu bezpieczeństwa IT tworzą centrum monitorowania bezpieczeństwa i reagowania na cyberincydenty, czyli Security Operations Center (SOC), które czuwa nad bezpieczeństwem systemów i sieci zarówno EXATEL, jak i klientów, a w przypadku zagrożenia podejmuje natychmiastową reakcję, aby zapobiec negatywnym skutkom ataku.
- Obszar usług ICT – usługi, które uzupełniają i wzbogacają portfolio usług podstawowych. Rozwiązania obejmują m.in. zaprojektowanie, konfigurację i utrzymanie złożonych rozwiązań ICT w środowisku u klienta, ale również umieszczonych w Data Center EXATEL.
- Obszar usług badawczo-rozwojowych – innowacyjne projekty budujące własność intelektualną EXATEL, realizowane we współpracy z polskim biznesem i instytucjami akademickimi. Są to technologie, o których ze względu na fakt ich wytwarzania od podstaw zespół EXATEL ma dużo szerszą wiedzę niż wobec rozwiązań kupowanych. Projekty te od samego początku tworzone w filozofii security by design, będą wykorzystywane do rozwoju i ochrony infrastruktury EXATEL, ale również do świadczenia usług firmom i instytucjom publicznym, ważnym z punktu widzenia państwa.

Obszar usług dzierżawy łączy i transmisji danych

Usługi z tej grupy są skierowane dla operatorów krajowych i zagranicznych, biznesu oraz administracji publicznej. Dla operatorów stanowią one bazę w oparciu, o którą budują własne sieci i świadczą usługi dla własnych klientów. Dla klientów biznesowych dostarczane są usługi sieci korporacyjnej, która pozwala połączyć rozproszone geograficznie oddziały i zapewnić efektywną komunikację pracowników i wykorzystanie systemów wsparcia biznesu. Klienci z segmentu administracji, dzięki tym rozwiązaniom mogą nie tylko usprawniać pracę w ramach działań operacyjnych, ale i rozwijać nowoczesne e-usługi dla obywateli.

Usługi transmisji danych są dobrze znane na rynku i pozwalają korzystać z szerokiego zakresu sprawdzonych funkcjonalności. Oznacza to, że działania w tym obszarze nie są związane bezpośrednio z wprowadzaniem nowych produktów, ale mają na celu coraz lepszą obsługę, optymalizację kosztową i podnoszenie parametrów jakościowych. Największym wyzwaniem dla usług transmisji danych jest rozbudowa sieci tak, aby sprostać rosnącym wymaganiom klientów (głównie operatorów) w zakresie zapotrzebowania na usługi o coraz wyższych przepustowościach (np. usługi chmurowe czy platformy streamingowe) oraz zapewnić łącza dostępne do lokalizacji biznesowych (obecnych i potencjalnych klientów).

Działania w 2021 roku w ramach obszaru usług dzierżawy łączy i transmisji danych obejmowały m.in.:

- Przygotowanie analiz rynku i we współpracy ze stroną techniczną wyznaczenie kierunków rozwoju usług opartych o technologię SDN.
Wdrożenie technologii SDN w sieci EXATEL pozwoli na aktywne włączenie się w zmiany na rynku telekomunikacyjnym. To zupełnie nowe podejście do rozwoju i zarządzania siecią i usługami. Dzięki SDN EXATEL zyska elastyczność w projektowaniu architektury sieci, możliwość rozwoju usług w oparciu o własne aplikacje, niezależność od konkretnego dostawcy i oszczędności kosztów budowy sieci poprzez wykorzystanie rozwijanych we własnym zakresie urządzeń SDN.
- Uruchomienie węzła IP/MPLS EXATEL w Amsterdamie i rozbudowanie połączenia do międzynarodowego punktu wymiany ruchu AMS-IX.
Nowy węzeł wpłynie na optymalizację rozkładu ruchu IP i znaczące zmniejszenie opóźnień w dostępie do popularnych treści IP. POP EXATEL w Amsterdamie pozwoli również na zwiększenie globalnej przepustowości oraz niezawodności całej sieci IP zarządzanej przez EXATEL.
- Wdrożenie usługi Internet Basic, która do dołączenia lokalizacji wykorzystuje sieć komórkową w technologii LTE i ma na celu dotarcie z usługą dostępu do Internetu do firm, które są zlokalizowane w miejscach trudno dostępnych dla stacjonarnej infrastruktury sieciowej.
- Przygotowanie oferty promocyjnej na usługę dostępu do Internetu wraz z ochroną przed atakami DDoS przeznaczona dla Jednostek Samorządu Terytorialnego,
- Przygotowanie przeznaczonej oferty cenowej obejmującej lokalizacje biurowców podłączonych do sieci EXATEL.

Obszar usług komunikacyjnych

Obejmuje usługi skierowane do klientów ze wszystkich segmentów rynku, umożliwiając im realizację połączeń głosowych za pomocą rozwiązań m.in. ISDN i VoIP, a także ułatwiają komunikację niezależnie od trybu pracy dzięki narzędziom do spotkań on-line.

Działania w 2021 roku w ramach obszaru usług komunikacyjnych obejmowały m.in.:

- wdrożenie usługi Hurt SMS przeznaczonej dla operatorów i umożliwiającej wysyłkę dużych wolumenów wiadomości SMS,
- uproszczenie dokumentacji produktowej i handlowej dla usługi VaaS.

Obszar cyberbezpieczeństwa

Usługi z tego obszaru są skierowane do klientów ze wszystkich segmentów rynku, którzy są narażeni na różne rodzaje ataków internetowych i chcą zachować wysokie bezpieczeństwo swojej sieci teleinformatycznej. Oferta obejmuje wystandaryzowane usługi t.j. ochrona przed atakami DDoS (ang. Distributed Denial of Service), ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem (antymalware) oraz przed wyciekiem danych (DLP), Managed Firewall,

które mogą być oferowane samodzielnie lub razem z monitorowaniem i reakcją na incydenty przez specjalistów Security Operations Center. Ważnym elementem oferty są usługi konsultacyjne w zakresie cyberbezpieczeństwa zapewniające możliwość korzystania z usług ekspertów cyberbezpieczeństwa EXATEL w zakresie audytów, pentestów, szkoleń, konfiguracji systemów itp.

Działania w obszarze bezpieczeństwa koncentrują się na rozwoju własnych rozwiązań do kompleksowej ochrony przed atakami z Internetu oraz rozwoju usług o niskim progu wejścia obejmujących analizy i rekomendacje, które mają podnieść poziom ochrony przed zagrożeniami. Działania w 2021 roku objęły m.in.:

- **Rozwój produktu - ochrona przed atakami TAMA.**
System ochrony przed atakami TAMA w sieci EXATEL, to wynik prac w obszarze badawczo-rozwojowym Spółki. Kolejne funkcjonalności są obecnie rozwijane w ramach projektu ARFA. Działania w tym obszarze koncentrowały się na przygotowywaniu analiz i definiowaniu wymagań dla nowych funkcjonalności.
- **Wdrożenie w systemach usługi Rekonesans Bezpieczeństwa, czyli rozwiązania, które zapewnia weryfikację cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT oraz procesów i procedur wraz z rekomendacjami podnoszącymi bezpieczeństwo organizacji.**
- **Przygotowanie koncepcji usług SOC Assistance i Wsparcie bezpieczeństwa oraz wymagań do ich wdrożenia w systemach CRM i SOZ,**
- **Porządkowanie katalogu produktów bezpieczeństwa w systemach EXATEL oraz ich weryfikacja w obszarze proceduralno-procesowym.**

Równolegle z działaniami związanymi z przygotowaniem produktów prowadzone były działania komunikacyjne (warsztaty i webinaria) budujące wiedzę o naszych rozwiązaniach wśród klientów (obecnych i potencjalnych) i partnerów handlowych. Działania w tym obszarze objęły:

- „Jak działa TAMA? Symulacja ataku DDoS” - webinarium dla potencjalnych klientów
- „Cyberbezpieczeństwo w urzędzie” - szkolenie stacjonarne i webinarium w ramach Klubu Bezpieczny Samorząd dla JST
- Warsztaty zdalne dla partnerów EXATEL z usługi TAMA
- Warsztaty zdalne dla partnerów EXATEL z usługi Rekonesansu Bezpieczeństwa

Obszar usług ICT

Grupa ta obejmuje zaawansowane usługi bazujące na integracji usług telekomunikacyjnych. W tym obszarze głównymi działaniami w 2021 roku było:

- **Wdrożenie usługi Cloud Connect - usługa transmisji danych łącząca systemy klienta z infrastrukturą dostawcy usług w chmurze za pomocą przeznaczonego bezpiecznego połączenia, w pełni odizolowanego od Internetu.**
- **Wdrożenie odświeżonej usługi Managed WLAN - w ramach prac wdrożono dwa modele usługowe, uporządkowano kwestie wdrożenia, zarządzania i autoryzacji dla**

gościnnych sieci WiFi, uruchomiono przeznaczoną platformę bezpieczeństwa oraz uproszczono procesy wdrożenia i utrzymania usługi,

- Wdrożenie odświeżonej usługi Managed Firewall bazującą na nowej efektywniejszej cenowo platformie sprzętowej.

W 2021 roku oferta EXATEL została poszerzona również o usługi związane z budową i utrzymaniem infrastruktury sieciowej. Są to usługi, które wymagają podejścia projektowego, co oznacza, że zakres projektu jest każdorazowo ustalany z klientem. W ramach wdrożenia usług infrastrukturalnych zostały wystandardyzowane procesy i sposób wyceny. Usługi te obejmują:

- Instalacje jednorazowe - wykonywanie prac instalacyjnych np. nadzór, spawanie złączy, zaciąganie kabla, siłami własnymi.
- Budowa infrastruktury - zaprojektowanie i wybudowanie sieci światłowodowej umożliwiającej szybszą transmisję danych oraz zwiększenie jakości i bezpieczeństwa sygnału. Zakres realizowanych usług to m.in.: wykonywanie okablowania strukturalnego, inwentaryzacji infrastruktury w terenie, budowa światłowodów, budowa kanalizacji teletechnicznej, spawanie i wdmuchiwanie kabli światłowodowych.
- Utrzymanie infrastruktury - utrzymanie oraz naprawa ziemnych kabli światłowodowych należących do klienta.

Obszar usług badawczo-rozwojowych

W obszarze badawczo-rozwojowym wspieramy działalność rozwojową EXATEL i przygotowujemy rozwiązania do ich komercyjnego wdrożenia. Działania objęły m. innymi:

- uczestnictwo w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie projektów R&D,
- uczestnictwo w opracowaniu analiz i BC dla projektu Satelitarnego Systemu Obserwacji Ziemi (SSOZ).

Szczegółowe informacje dotyczące projektów badawczo-rozwojowych takich jak SDNbox, SDNcore lub ARFA, które są realizowane w EXATEL, zostały przedstawione w punkcie 1.8 niniejszego sprawozdania.

d) Współpraca międzynarodowa

Dzierżawa łącz i transmisja danych

W roku 2021 miała miejsce kontynuacja trendów spadkowych w zakresie cen, głównie za usługi Ethernetowe. Rynek polski jest rynkiem dojrzałym, gdzie o wyborze dostawcy decyduje jakość, spełnianie KPI oraz cena.

Trwająca pandemia umocniła pozycję EXATEL w zakresie sprzedaży usług do sektora operatorskiego w kraju i za granicą, w zakresie łączy tranzytowych sytuacja była wzrostowa, w zakresie B-end sytuacja bez większych spadków mimo zmiany modelu pracy na pracę zdalną.

EXATEL rozwija swoją obecność na rynku operatorskim poprzez zwiększanie przepustowości i dosprzedaż łączy, nowe rynki geograficzne dla rynku B-end, sprzedaż tranzytu również dla OTT (over the top, usługa świadczona ponad siecią) oraz nowe obszary współpracy z obecnymi klientami, które do tej pory były nieaktywne.

EXATEL pozyskuje nowych klientów na rynku operatorskim zarówno w Europie jak i globalnie aktywnie konkurując na rynkach.

EXATEL jest jednym z wiodących dostawców usługi Ethernet pośród aktywnej konkurencji i pozostaje jednym z ważniejszych partnerów na rynku hurtowym, gdzie coraz większe znaczenie ma posiadanie własnej infrastruktury do budynków biznesowych, centrów logistycznych lub produkcyjnych. Migracja na własną infrastrukturę oraz powiększanie bazy budynków umacnia pozycję EXATEL i zwiększa szanse na pozyskiwanie nowych kontraktów.

Tranzyt Głosu

W roku 2021 Spółka kontynuowała swoją dotychczasową strategię w zakresie międzynarodowej oraz krajowej współpracy międzyoperatorskiej.

Pomimo, trwającej pandemii, EXATEL nadal rozwijał współpracę z największymi operatorami krajowymi. Spółka posiada punkty styku sieci ze wszystkimi operatorami komórkowymi, dzięki czemu mogliśmy uczestniczyć w projekcie obsługi infolinii 989 (zapisy na szczepienia przeciw COVID-19).

Właśnie dzięki posiadaniu rozległej i nowoczesnej infrastruktury, Spółka obsłużyła ogromne wolumeny minut ruchu stacjonarnego od operatorów krajowych, którzy dzięki współpracy z EXATEL zażegnali ryzyka przeciążenia własnej sieci.

Dużym sukcesem EXATEL było wprowadzenie w 2021 roku nowego produktu „Tranzyt SMS”. W dzisiejszych czasach, w których otrzymujemy bardzo dużo wiadomości SMS, widzimy w sprzedaży SMS ogromny potencjał, który pozwoli zniwelować skutek spadku stawek FTR/MTR spowodowany wejściem w życie Aktu Delegowanego Komisji UE określającego jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w sieci stacjonarnej FTR oraz sieci ruchomej MTR, począwszy od 1 lipca 2021 roku aż do 1 stycznia 2024 roku.

Z uwagi na utrzymującą się tendencję spadkową stawek na rynku europejskim, obsługiwanym przez EXATEL, stosowana jest strategia poszukiwania nowych, odległych rynków - zarówno

w zakresie otwierania nowych międzyoperatorskich punktów styku jak i pozyskiwania ruchu na nowe kierunki geograficzne. Działania te pozwoliły na odbudowywanie marż, które erodują na rynkach silnie regulowanych, w tym rynkach europejskich.

1.2. Informacja o nabyciu akcji własnych

W roku 2021 Spółka nie nabyła akcji własnych.

1.3. Struktura organizacyjna Spółki

Schemat organizacyjny Spółki wg. stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, stanowi załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Spółka nie posiada oddziałów/zakładów produkcji podstawowej oraz oddziałów/wydziałów produkcji pomocniczej.

1.4. Sytuacja kadrowo-płacowa Spółki

1.4.1. Zatrudnienie średnioroczne i stan zatrudnienia na koniec roku

Zatrudnienie w EXATEL na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiło 512 osób. Przeciętne średnioroczne zatrudnienie w Spółce w 2021 roku w podziale na etaty wynosiło 496 etatów. Wśród zatrudnionych w EXATEL dominują mężczyźni i stanowią ok. 74,2% ogółu zatrudnionych, natomiast kobiety stanowią ok. 25,8% zatrudnionych.

Średnia zatrudnionych wieku w EXATEL wynosi 42,5 roku, a średni staż pracy na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniósł ok. 7 lat. Wyższe wykształcenie posiada ok. 75% ogółu pracowników EXATEL.

Spółka nie prowadzi działalności o charakterze produkcyjnym, tym samym nie posiada pracowników o takim charakterze. W marcu 2021 roku powstały nowe stanowiska montażystów telekomunikacyjnych i instalatorów teletechnicznych w związku z przejęciem pracowników ze Spółki ENERGO-TEL S.A.

1.4.2. Przedsięwzięcia z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury

Na przestrzeni 2021 roku w Spółce dokonywano zmian organizacyjnych na poziomie struktury Spółki jak i wewnątrz komórek organizacyjnych.

Zmianami został objęty głównie Pion Techniki. Kluczowe zmiany w Pionie Techniki polegały na reorganizacji obszaru inwestycji i eksploatacji Grupy Kapitałowej EXATEL w marcu 2021 roku. Dokonane zmiany w szczególności miały na celu:

- reorganizację struktur dostosowując je do efektywnej realizacji nowych zadań,

- usprawnienie realizowanych procesów inwestycyjnych oraz serwisowych,
- optymalizację kosztów,
- osiąganie korzyści ze zgrupowania zadań,
- zwiększenie efektywności operacyjnej.

Zmiany organizacyjne przeprowadzane są w Spółce na bieżąco, w miarę pojawiających się potrzeb, zarówno wewnętrznych oraz w konsekwencji wyzwań stawianych przez otoczenie rynkowe.

1.4.3. System wynagrodzeń obowiązujący w Spółce

Pracownicy są wynagradzani na podstawie:

- Regulaminu Wynagradzania Pracowników EXATEL S.A.
Regulamin Wynagradzania Pracowników jest dokumentem regulującym zasady wynagradzania w Spółce (terminy wypłat, składniki wynagradzania oraz taryfikator na poszczególnych stanowiskach). Opisuje w szczególności zasady przyznawania składników wynagrodzenia (za pracę w godzinach nadliczbowych, porze nocnej i świątecznej) oraz zasady premiowania administratorów odpowiedzialnych za bezawaryjne funkcjonowanie sieci.
- Procedury systemu premiowego, prowizyjnego i oceny postawy pracowników EXATEL S.A.
W 2021 roku Spółka nie dokonywała zmian w zakresie systemu prowizyjnego i premiowego.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w 2021 roku wynosiło 9 715,58 zł.

1.4.4. Istotne informacje mające wpływ na sytuację kadrowo-płacową

a) Świadczenia na rzecz pracowników, szkolenia

Działania szkoleniowe Spółki:

- Rozwój kompetencji w zakresie technologii wykorzystywanych do świadczenia usług. W roku 2021 przeważały szkolenia, konferencje, certyfikacje oraz studia specjalistyczne z obszaru cyberbezpieczeństwo, technologiczne, sieciowe, oraz rozwój oprogramowania w których uczestniczyło około 100 pracowników głównie z Pionu Techniki.
- Rozwój kompetencji sprzedażowych, aktywnej obsługi klienta, szkolenia rozwojowe, konferencje, kursy specjalistyczne między innymi dla księgowości oraz HR, marketingu i komunikacji.
- Rozwój kompetencji językowych:

- ✓ Kontynuacja nauki języków obcych (j. angielski, j. niemiecki) dla osób, które używają języka obcego w codziennej pracy. Zajęcia grupowe i indywidualne. Uczestnicy korzystali z zajęć z lektorem polskim lub native speakerem.
- ✓ Nowa inicjatywa – Benefit dla wszystkich pracowników. Każdy pracownik EXATEL mógł korzystać z platformy językowej online *e-Tutor* i rozwijać swoje umiejętności językowe w języku angielskim i niemieckim.

W związku z trwającą pandemią, szkolenia oraz zajęcia językowe odbywały się w formule zdalnej.

b) Zmiany warunków płacy

Spółka nie dokonywała zmian w obecnych regulaminach mających wpływ na globalne warunki płacy pracowników. Na bieżąco reagowała na indywidualne potrzeby płacowe celem zabezpieczenia Spółki przed nadmierną rotacją pracowników.

c) Zwolnienia grupowe

W 2021 roku w Spółce nie miały miejsca zwolnienia grupowe.

d) Spory zbiorowe

Spółka nie pozostaje w sporze zbiorowym.

e) Rozwiązanie, zawieszenie, zawarcie zakładowego lub zbiorowego układu pracy

W Spółce nie ma układu zbiorowego pracy.

1.5. Sytuacja majątkowa Spółki

a) Informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę

Sieć EXATEL

W obszarze rzeczowych składników majątku trwałego na koniec 2021 roku Spółka posiadała własne relacje światłowodowe, których łączna długość wynosiła ponad 8 700 km. Dodatkowo na sieć EXATEL składało się ponad 11 700 km sieci (dzierżawa oraz aport) tj. łącznie ponad 20 200 km sieci światłowodowej. Zmniejszenie sieci dzierżawionej wynikało głównie z przeprowadzonych w Spółce optymalizacji kosztowych.

Sieć EXATEL na koniec 2021 roku obejmowała około 540 węzłów szkieletowych i agregacyjnych oraz ponad 3 100 węzłów dostępowych na terenie całego kraju.

Budynek

Spółka jest właścicielem budynku biurowego przy ul. Perkuna 47 w Warszawie o powierzchni całkowitej 11 395 m².

Grunt

Działka, na której znajduje się budynek, zlokalizowana jest w Warszawie, w dzielnicy Praga-Południe przy ul. Perkuna, w pobliżu trasy szybkiego ruchu ul. Ostrobramskiej. Powierzchnia działki wynosi: 4 835 m². Działka jest w użytkowaniu wieczystym a właścicielem działki jest Skarb Państwa.

Flota samochodowa

Spółka jest właścicielem:

- 1 samochodu osobowego,
- 20 samochodów dostawczych.

b) Informacja dotycząca obiektów socjalno-bytowych

Spółka nie posiada osobnych obiektów socjalno-bytowych. Całokształt zaplecza socjalnego znajduje się w pomieszczeniach Spółki.

c) Zmiany w majątku Spółki w 2021 roku

Stan rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 374 623,1 tys. PLN i uległ obniżeniu o 15 830,4 tys. PLN w porównaniu do stanu na koniec roku 2020. Wynikało to głównie z wielkości odpisów amortyzacyjnych, które przewyższały wartość przyjętych do ewidencji składników majątkowych. Łącznie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne stanowiły na koniec 2021 roku 64,4% aktywów ogółem.

d) Informacja o majątku Spółki dzierżawionym innym podmiotom i o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów

- Najem sieci telekomunikacyjnej

W 2021 roku EXATEL, na potrzeby funkcjonowania rozległej sieci telekomunikacyjnej, wynajmował w ponad 820 lokalizacjach łącznie około 9 000 m² powierzchni, na podstawie umów z ponad 240 podmiotami. Wzrost w porównaniu do roku 2020 wynika głównie z uwagi na przejęcie powierzchni magazynowej wykorzystywanej dotychczas przez ENERGO-TEL S.A. Dużą część użytkowanej powierzchni firm trzecich Spółka wynajmowała od firm z sektora energetycznego, co wynika z wieloletniej współpracy z tym sektorem. Drugą istotną grupą podmiotów w zakresie użytkowanej powierzchni stanowiły firmy z sektora finansowego.

- Najem powierzchni
 - ✓ grunt o powierzchni 1 500 m² stanowi własność m.st. Warszawy, położony jest w Warszawie w Dzielnicy Praga-Południe, przy ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego i przeznaczony jest na parking Spółki,
 - ✓ 500 m² powierzchni magazynowej w Warszawie, przy ul. Bukowieckiej,
 - ✓ 140 m² powierzchni biurowej oraz 7 miejsc postojowych, w Katowicach przy ul. Korfantego,
 - ✓ 3 miejsca postojowe w Krakowie, przy ul. Jasnogórskiej.

- Najem samochodów

Spółka wynajmuje łącznie 104 samochody:

- ✓ samochody marki Toyota pozyskane w formule leasingu operacyjnego w ramach Umowy Leasingu, zawartej 3 lipca 2019 roku z Toyota Leasing Polska Sp. z o.o., 66 sztuk (osobowe) i 1 sztuka (dostawczy),
- ✓ samochodami różnych marek przejętymi w ramach cesji od ENERGO-TEL S.A. na podstawie umowy na wynajem długoterminowy zawartej 7 czerwca 2021 roku z Prime Car Management S.A., 33 sztuki (osobowe),
- ✓ samochodami wynajmowanymi od ENERGO-TEL S.A. – 4 sztuki (2 osobowe i 2 ciężarowe).

- e) Informacja o uzyskaniu przez Spółkę zgody Walnego Zgromadzenia na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych o znacznej wartości

Nie dotyczy.

1.6. Wielkość i struktura produkcji i sprzedaży Spółki

- a) Polityka asortymentowa, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, struktura wieku parku maszynowego i zmiany w tym zakresie, informacje o systemach jakości produkcji

Nie dotyczy.

- b) Rentowność brutto i netto liczona jako stosunek wyniku finansowego (brutto i netto) w danej grupie, do przychodów ze sprzedaży danej grupy wyrobów bez VAT, zgodnie z metodologią GUS, w roku sprawozdawczym i poprzednim

		Rok 2021	Rok 2020
Przychody ze sprzedaży	(w tys. PLN)	366 505,9	362 999,9
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	(w tys. PLN)	45 897,8	38 947,2
Zysk/(strata) brutto	(w tys. PLN)	2 291,3	2 402,1

Zysk/(strata) netto	(w tys. PLN)	1 889,2	1 422,0
Rentowność sprzedaży brutto	(w %)		
wynik brutto ze sprzedaży x 100% / przychody ze sprzedaży		12,5%	10,7%
Rentowność brutto	(w %)		
wynik brutto x 100% / przychody ze sprzedaży		0,6%	0,7%
Rentowność netto	(w %)		
wynik netto x 100% / przychody ze sprzedaży		0,5%	0,4%

Przychody osiągnięte w 2021 roku były wyższe niż w roku ubiegłym o 1%. Zysk brutto ze sprzedaży wzrósł w 2021 roku w porównaniu do roku ubiegłego o 6 950,6 tys. PLN, a rentowność sprzedaży brutto zwiększyła się z 10,7% do 12,5%.

Rentowność działalności Spółki w odniesieniu do wyniku brutto i netto była w 2021 roku porównywalna do roku ubiegłego (różnica na poziomie 0,1 p.p.).

- 1.7. Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych, które wystąpiły w omawianym okresie, bądź są przewidywane w dalszych latach wraz z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa, wynikająca ze strategii Spółki

W 2021 roku Spółka przekazała do użytkowania rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o łącznej wartości 45 337,6 tys. PLN. Stan rzeczowych aktywów trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniósł 46 063,6 tys. PLN.

W 2021 roku Spółka finansowała nakłady inwestycyjne z własnych środków oraz z dotacji na projekty badawczo-rozwojowe (SDNCore oraz ARFA).

Wartość brutto środków trwałych zakupionych w ramach projektów B+R w 2021 roku wynosiła 138,3 tys. PLN, a wartość dotacji związanych z ich zakupem wyniosła 89,9 tys. PLN.

W 2021 roku w ramach projektów B+R nie zakupiono wartości niematerialnych.

- 1.8. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju technicznego

Spółka w 2021 roku kontynuowała program badawczo-rozwojowy, który stanowi strategiczny aspekt rozwoju EXATEL w perspektywie najbliższych lat. Zaawansowane prace badawcze zostały zagregowane wokół następujących projektów:

- 1) SDNbox - projekt realizowany w latach 2018-2021, zakłada stworzenie wielofunkcyjnego rozwiązania telekomunikacyjnego, które jest definiowane programowo zgodnie z koncepcją SDN (Software Defined Networking). Efektem projektu będzie urządzenie telekomunikacyjne SDNbox, które będzie mogło zmieniać swoją funkcję w zależności od wymagań stawianych przez klientów. Realizacja projektu

pozwoła wzmocnić pozycję EXATEL na rynku dostawców usług telekomunikacyjnych, a także przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa oferowanych usług poprzez wykorzystanie własnych urządzeń. Projekt jest finansowany ze środków Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój w ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju: "Szybka Ścieżka". Pod koniec roku 2021 zakończyła się kompleksowa kontrola planowa projektu (obejmująca 3-letnią realizację projektu, obszary formalno-prawny, finansowy i merytoryczny projektu) z wynikiem pozytywnym, bez stwierdzonych nieprawidłowości. W listopadzie 2021 roku przeprowadzony został pilotaż podstawowej wersji urządzenia w sieci produkcyjnej EXATEL.

- 2) SDNcore - projekt jest kontynuacją prac w dziedzinie Software Defined Network, którego celem jest budowa platformy sieciowej pozwalającej na stworzenie skalowalnej szkieletowej i agregacyjnej sieci transportowej. Przebudowa sieci, a także wdrożenie technologii przyszłości (network slicing), umocni wizerunek EXATEL jako lidera świadczącego elastyczne wsparcie infrastrukturalne dla operatorów 5G. Realizacja projektu rozpoczęła się w maju 2020 roku.
- 3) ARFA - kontynuacja prac badawczo-rozwojowych w zakresie cyberbezpieczeństwa i stanowi rozwinięcie dotychczas stworzonego narzędzia TAMA. Celem projektu jest rozbudowa autorskiego rozwiązania o nowe techniki i metody ochrony, co pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo własnej sieci oraz klientów. Projekt otrzymał dofinansowanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i został uruchomiony w II kwartale 2021 roku.

Ponadto w 2021 roku Spółka przygotowała od podstaw i złożyła wnioski o dofinansowanie do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na realizację projektów:

- 1) Barbastella – na budowę systemu rozpoznania geoprzestrzennego dla Wojsk Obrony Terytorialnej – w konkursie SZAFIR 3 (marzec 2021) wartość projektu 38,5 mln zł (w konsorcjum z Wojskową Akademią Techniczną i Instytutem Technicznych Wojsk Lotniczych).
- 2) CriNet – na budowę systemu bezpieczeństwa sieci SDN dla infrastruktury krytycznej – w konkursie SZAFIR 3 (marzec 2021), wartość projektu 36,5 mln zł, w konsorcjum z Gaz Systemem S.A. i Politechniką Rzeszowską.
- 3) nanoCRYPTO – na budowę nanosatelitarnego systemu do kwantowo zaszyfrowanej komunikacji optycznej - SZAFIR 4 (październik 2021) wartość projektu 79 mln zł, w konsorcjum z Creotech Instruments, Quantum Optical Technologies i Politechniką Poznańską.

- 4) PERFECT – na badania nad zastosowaniem światła do zapewnienia sieci LAN w ramach Współpracy Polska – Berlin/Brandenburgia.

Na projekt PERFECT Exatel podpisał umowę o dofinansowanie w lutym 2022 roku. W przypadku pozostałych konkursów wnioski oczekują na ocenę merytoryczną i decyzję NCBR.

Ponadto EXATEL opracował założenia nowych inwestycji: fiszki projektowe na przedsięwzięcia z obszaru rozbudowy sieci, rozwiązań cyberbezpieczeństwa oraz innowacji procesowych m.in. w ramach naboru prowadzonego przez Ministerstwo Aktywów Państwowych.

EXATEL konsekwentnie od kilku lat realizuje projekty badawczo-rozwojowe, tworząc własne innowacyjne rozwiązania, które w dłuższej perspektywie mają docelowo przełożyć się na przewagę konkurencyjną Spółki. Realizacja prac badawczych pozwoliła nie tylko stworzyć zespół wysoko wyspecjalizowanych ekspertów odpowiedzialnych za rozwój innowacji, ale także wzmocniła kierunek działalności firmy, oparty o tworzenie autorskich rozwiązań.

1.9. Omówienie stopnia realizacji zleconych przez Walne Zgromadzenie konkretnych zadań do wykonania w Spółce

W 2021 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy nie zleciło konkretnych zadań do wykonania przez Spółkę.

1.10. Ochrona środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce z tego tytułu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska Spółka EXATEL podlega obowiązkowi sprawozdawczemu oraz opłatom z tytułu korzystania ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza poprzez:

- spalanie paliw w silnikach spalinowych użytkowanych na potrzeby prowadzonej działalności (np. użytkowanie samochodów, maszyn roboczych, pojazdów szynowych, ciągników rolniczych, wózków widłowych);
- spalanie energetyczne (np. kotłownie, agregaty prądotwórcze);
- wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza (urządzenia klimatyzacyjne)

W terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy opłata Spółka EXATEL, jako podmiot korzystający ze środowiska, zobowiązana jest do:

- samodzielnego naliczenia opłat za korzystanie ze środowiska;
- przedłożenia wykazu zawierającego informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat właściwemu ze względu na miejsce korzystania ze środowiska marszałkowi województwa;
- wniesienia bez wezwania należnych opłat na rachunek redystrybucyjny właściwego urzędu marszałkowskiego.

Łączna suma opłat za rok 2021 z tytułu korzystania ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza przez Spółkę EXATEL wynosi 1260,00 zł.

EXATEL sporządza również raporty do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania emisjami. Obowiązek raportowania wynika z ustawy z 17 lipca 2009 roku, o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Dotyczy on wszystkich podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności, wielkości podmiotu lub emisji. Spółka EXATEL jest zobowiązana do złożenia raportu w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza produkowanych poprzez spalanie paliwa w silnikach samochodów służbowych i agregatach prądotwórczych oraz wprowadzania gazów z urządzeń klimatyzacyjnych zainstalowanych w miejscach prowadzonej działalności za 2021 roku, w terminie do końca lutego 2021 roku, Sprawozdanie do KOBIZE zostało złożone w dniu 1 lutego 2022 roku.

Począwszy od marca 2016 roku Spółka prowadzi Centralny Rejestr Operatorów (w skrócie CRO) dla urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych lub systemów ochrony przeciwpożarowej - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 lipca 2017 roku, o zmianie ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw. Centralny Rejestr Operatorów jest prowadzony w postaci elektronicznej bazy danych przez Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego. W Rejestrze odnotowywane są przeglądy serwisowe oraz kontrole szczelności dla urządzeń zawierających czynniki chłodnicze zubożające warstwę ozonową, a także informacje o awariach.

W lutym 2020 Spółka została zarejestrowana w Bazie Danych o produktach i opakowaniach (w skrócie BDO) i otrzymała numer rejestrowy 000250055. Zgodnie z wymogami ustawy o odpadach z 14 grudnia 2012, która określa zasady prowadzenia BDO przez przedsiębiorców, numer rejestrowy jest umieszczany na wszystkich dokumentach związanych z działalnością Spółki: zamówienia, umowy handlowe i kosztowe, faktury sprzedaży, papier firmowy, stopka w adresach mailowych pracowników. Spółka złożyła sprawozdanie dotyczące wytworzonych odpadów za rok 2021 w dniu 22 lutego 2022 roku. W roku 2021 Spółka oddała łącznie do utylizacji i odzysku 45,686 ton odpadów.

W związku z licznymi projektami wdrażanymi w Spółce i koniecznym importem sprzętu telekomunikacyjnego na terytorium Rzeczypospolitej, EXATEL jest Wprowadzającym sprzęt elektroniczny a także opakowania na terytorium RP w rozumieniu ustawy o zużytym sprzęcie elektronicznym i elektrycznym z dnia 29 lipca 2005 roku oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku, o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. W związku z tym Spółka podpisała w roku 2021 umowę z Organizacją Odzysku AuraEko, która wspiera EXATEL w zakresie recyklingu oraz osiągnięcia zgodnymi z ustawą poziomów odzysku i recyklingu

odpadów opakowaniowych w danym roku kalendarzowym oraz w zakresie organizowania zbierania, przetworzenia, recyklingu i innego niż recykling procesu odzysku oraz unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektronicznego, sprawozdawczości za wprowadzany na terytorium RP sprzęt elektroniczny oraz prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska. Dzięki podpisaniu umowy Spółka uzyskała certyfikat firmy przyjaznej naturze.

Zgodnie z przyjętą w 2019 roku przez Zarząd Spółki, Polityką Środowiskową, w 2021 roku podjęto szereg przedsięwzięć mających na celu spełnienie wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska w obszarach działalności Spółki.

- 1) W roku 2020 Spółka uruchomiła proces wdrożenia Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnie z normą PN-EN ISO 14001 mający na celu uzyskanie certyfikatu. W dniu 21 czerwca 2021 roku, EXATEL uzyskał certyfikat ISO 14001:2015 ważny do 20 czerwca 2024 roku.

Posiadanie certyfikatu ISO 14001:2015 wpływa korzystnie na wizerunek Spółki oraz jest odpowiedzią na coraz częstsze oczekiwania klientów i dostawców. Wzmacnia EXATEL jako świadomego w dziedzinie ochrony środowiska, wiarygodnego kontrahenta zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach międzynarodowych.

- 2) W roku 2021 Spółka podpisała umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Spółki. Ogniwa zostały zainstalowane, a instalacja zostanie uruchomiona w I kwartale 2022 roku. Wyprodukowana dzięki instalacji fotowoltaicznej energia elektryczna będzie w całości wykorzystana na potrzeby budynku Spółki.

- 3) Spółka konsekwentnie kontynuuje selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, w której segregacja odpadów odbywa się w podziale na 5 frakcji. Selektywna segregacja odpadów pozwala na ograniczanie ilości odpadów, które trafiają na wysypiska i zanieczyszczają środowisko. Z uwagi na wyłączenie przez Radę m.st. Warszawy nieruchomości niezamieszkałych ze stołecznego systemu odbierania odpadów komunalnych, w tym m.in. nieruchomości Spółki od 1 sierpnia 2020 roku, w roku 2021 Spółka zawarła kolejną umowę indywidualną umowę na odbiór odpadów komunalnych. Umowa obejmuje również usługę odbioru odpadów poprodukcyjnych powstałych w wyniku działalności handlowej Spółki w tym m.in. makulatury i tworzyw sztucznych.

1.11. Informacja o stanie ewentualnych roszczeń repriwatyzacyjnych zgłaszanych do majątku Spółki

Wobec Spółki nie są prowadzone roszczenia repriwatyzacyjne.

1.12. Informacja o realizacji programu strategicznego

Strategiczne kierunki rozwoju EXATEL S.A. w roku 2021 były realizowane zgodnie z Planem Finansowym EXATEL S.A. na rok 2021, w zakresie: telekomunikacji, cyberbezpieczeństwa, świadczenia usług ICT, rozbudowy sieci, budowania silnej marki, doskonałości operacyjnej oraz w zakresie innowacyjnych prac badawczo-rozwojowych.

2. Dane ekonomiczno-finansowe

2.1. Omówienie struktury kosztów Spółki

w tys. PLN	Rok 2021	Rok 2020	zmiana	% zmiana
Koszty w układzie rodzajowym				
Amortyzacja oraz odpisy aktualizujące	67 826,8	66 780,9	1 045,9	1,6%
Zużycie materiałów i energii	11 363,7	8 590,3	2 773,3	32,3%
Usługi obce	196 037,4	211 431,3	-15 393,9	-7,3%
Podatki i opłaty	6 295,6	5 877,6	418,0	7,1%
Koszty świadczeń pracowniczych	76 694,2	68 380,0	8 314,2	12,2%
Pozostałe koszty rodzajowe	2 620,2	2 043,5	576,8	28,2%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 458,4	3 347,6	-889,2	-26,6%
Koszty według rodzaju, razem	363 296,3	366 451,1	-3 154,8	-0,9%
Zmiana stanu produktów	0,0	0,0	0,0	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	-3 720,7	-4 078,6	-357,9	-8,8%
Koszty sprzedaży	-13 963,9	-13 697,3	266,6	1,9%
Koszty ogólnego zarządu	-25 003,7	-24 622,4	381,2	1,5%
Koszt własny sprzedaży	320 608,1	324 052,7	-3 444,6	-1,1%

Amortyzacja

Wartość amortyzacji w 2021 roku była na zbliżonym poziomie co w roku 2020 - wzrost wyniósł 1,6%.

Zużycie materiałów i energii

Koszty materiałów i energii uległy zwiększeniu w porównaniu do roku ubiegłego o 32,3%. Wzrost ten związany jest głównie ze zwiększeniem kosztów energii elektrycznej i wykorzystania materiałów technicznych.

Usługi obce

Koszty usług obcych uległy znaczącemu zmniejszeniu w porównaniu do roku ubiegłego. Największą pozycją tych kosztów, odpowiadającą za ich spadek w porównaniu do roku 2020, są koszty rozliczeń międzyoperatorskich. Ich poziom jest bezpośrednio związany z niższym poziomem przychodów z usług głosowych, wynikających ze zmiany hurtowych stawek za zakończenie połączeń głosowych

Podatki i opłaty

Poziom kosztów podatków i opłat uległ podwyższeniu w porównaniu do roku ubiegłego o 7,1%. Wzrost ten wynikał głównie z utworzenia w 2021 roku, rezerwy na dopłaty do usługi powszechnej.

Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych były wyższe niż w roku ubiegłym o 12,2%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z zatrudnienia od marca 2021 roku, pracowników z obszaru eksploatacji i inwestycji ENERGO-TEL S.A.

Pozostałe koszty rodzajowe

Pozostałe koszty rodzajowe wzrosły w porównaniu do roku ubiegłego o 28,2%. Większa wartość tej pozycji związana była m.in. z poniesieniem wyższych niż w 2020 roku koszu najmu samochodów i podróży służbowych, wynikających z reorganizację obszaru eksploatacji i inwestycji GK EXATEL.

2.2. Omówienie pkt 2.9. i 2.10. Dodatkowych informacji i objaśnień, tj. wyszczególnienie poniesionych w ostatnim roku i planowanych na następny rok nakładów na niefinansowe aktywa trwałe i na ochronę środowiska, a także omówienie kwot i charakteru poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie

Nie dotyczy.

2.3. Omówienie poręczeń i gwarancji udzielonych przez Spółkę

Nie dotyczy.

2.4. Wykaz głównych należności Spółki

Należności krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 54 378,84 tys. PLN. Wśród nich największą pozycję (51 949,88 tys. PLN) stanowią należności z tytułu dostaw i usług, w tym należności przeterminowane to 2 936,79 tys. PLN.

Należności z tytułu dostaw i usług brutto według wieku:

Okres przeterminowania	Wartość brutto w tys. PLN	Udział %	Odpis aktualizujący w tys. PLN	Wartość netto w tys. PLN
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	2 367,09	21%	251,85	2 115,24
Należności przeterminowane powyżej 3 do 6 miesięcy	190,46	2%	52,45	138,01
Należności przeterminowane powyżej 6 do 12 miesięcy	253,84	2%	242,86	10,98
Należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy	8 267,51	75%	7 594,94	672,57

RAZEM	11 078,89	100%	8 142,10	2 936,79
-------	-----------	------	----------	----------

<i>Udział należności spornych w należnościach ogółem</i>	870,67	1%	729,33	141,34
Należności ogółem	60 178,55	100%	8 228,66	51 949,88

2.5. Zobowiązania Spółki ogółem

- a) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 56 670,68 tys. PLN.
- b) Zobowiązania przeterminowane na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 4 640,63 tys. PLN. Spółka na dzień 31 grudnia 2021 roku nie posiadała zobowiązań przeterminowanych wobec budżetu.

2.6. Korzystanie z kredytów bankowych przez Spółkę

Spółka w 2021 roku finansowała działalność przede wszystkim z własnych środków i nie korzystała z kredytów bankowych.

2.7. Zestawienie kwotowe i podmiotowe

- a) Przekazanych przez Spółkę darowizn lub zawarcia innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego

W roku 2021 Spółka nie przekazywała darowizn i nie zawierała umów o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów.

- b) Dokonanych przez Spółkę zwolnień z długu lub zawarcie innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, wraz z określeniem beneficjentów pomocy i informacją, czy organ nadzoru wyrażał zgodę na takie działania

Spółka w 2021 roku nie dokonała zwolnień z długu i nie zawarła innych umów o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

- c) Wydatków reprezentacyjnych, a także na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem

Wydatki reprezentacyjne

W roku 2021 na wydatki związane z reprezentacją została poniesiona kwota 170 275 PLN. W ramach powyższej pozycji zawarte zostały koszty ponoszone w zakresie bieżących działań biznesowych Spółki.

Wydatki za usługi prawne oraz wydatki na usługi doradztwa związane z zarządzaniem

W 2021 roku wydatki na zewnętrzne usługi prawne i doradcze wyniosły 650 574 PLN. Kwota uwzględnia poniesione koszty związane ze świadczonymi zewnętrznymi usługami prawnymi i doradczymi, obejmującymi w szczególności obsługę prawną, konsultacje, opinie prawne, ekspertyzy regulacyjne, zastępstwa procesowe oraz koszty związane z badaniem sprawozdań przez biegłego rewidenta.

Wydatki na usługi marketingowe, w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej

W roku 2021 wydatki na usługi marketingowe, w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej w EXATEL wyniosły 1 329 008 PLN.

Działania marketingowe i public relations obejmowały:

- działania związane z pozyskiwaniem nowych klientów z wykorzystaniem narzędzi marketingu cyfrowego i tradycyjnego,
- kampanie reklamowe i promocję oferty EXATEL, ze szczególnym naciskiem na produkty własne, a zwłaszcza na projekty TAMA i SDNbox,
- promowanie najważniejszych filarów działalności firmy tj. telekomunikacji, cyberbezpieczeństwa, usług integratorskich oraz innowacyjności, poprzez działania PR w mediach tradycyjnych oraz cyfrowych,
- projekty konferencyjne ukierunkowane na budowanie świadomości marki EXATEL oraz jej wizerunku wśród kluczowych grup docelowych Spółki.

Wszystkie wyżej wymienione działania prowadzone były w oparciu o przygotowane założenia, plany i harmonogramy działań oraz w ramach zaplanowanego i przyjętego budżetu na rok 2021.

2.8. Omówienie instrumentów finansowych

- a) Ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest Spółka
- b) Przyjętych przez Spółkę celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń

Spółka z tytułu prowadzonej działalności narażona jest na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej; ryzyko walutowe; ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek na ryzyko rynkowe.

Spółka prowadzi aktywną politykę inwestowania wolnych środków pieniężnych, monitoruje stan nadwyżek finansowych oraz dokonuje prognoz przyszłych przepływów pieniężnych.

Spółka narażona jest na ryzyko płynności w obszarze:

- podstawowej działalności – ryzyko płynności powstaje na skutek niedopasowania struktury terminów operacyjnych przepływów pieniężnych, dat realizacji aktywów i zobowiązań;
- lokowania wolnych środków pieniężnych Spółki – ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności upłynnienia posiadanych aktywów finansowych.

W roku 2021 Spółka nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania i regulowała zobowiązania z własnych środków pieniężnych, które utrzymuje na bezpiecznym poziomie. Na koniec 2021 roku ich wartość wyniosła 97,9 mln PLN.

Spółka w 2021 roku nie posiadała zobowiązań narażonych na ryzyko stopy procentowej (oprocentowane kredyty i pożyczki). Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim inwestowania wolnych środków pieniężnych w lokaty. Większość środków pieniężnych stanowią lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy) o stałym oprocentowaniu.

W Spółce można zidentyfikować dwie kategorie ekspozycji na ryzyko walutowe:

- 1) ekspozycja na ryzyko transakcyjne – wynika z faktu, iż część przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością biznesową Spółki jest denominowana lub indeksowana do kursów walut obcych. Ryzyko walutowe odnosi się do zmienności

przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych/indeksowanych do walut obcych na skutek zmian kursów walutowych;

- 2) ekspozycja na ryzyko translacyjne – powstaje na skutek przeliczenia pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na walutę sprawozdania finansowego spółki tj. PLN. Analogicznie jak w przypadku ryzyka transakcyjnego brak pewności, co do przyszłego kształtowania się kursów walutowych, według których dokonane będzie przeliczenie sprawozdania finansowego na dzień bilansowy powoduje niepewność, co do wartości tych pozycji w PLN na dzień bilansowy oraz związanych z nimi przychodów i kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych wykazanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Spółki:

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- transakcje sprzedaży usług dzierżawy łączny i tranzytu głosu denominowane w walutach obcych;
- transakcje zakupu dzierżawy łączny, rozliczeń międzyoperatorskich, serwisu urządzeń, usług kolokacji denominowane w walutach obcych.

Spółka minimalizuje ryzyko kredytowe poprzez dostosowanie przepływów pieniężnych w poszczególnych grupach walut EUR, USD, PLN w taki sposób, aby zminimalizować wartości sprzedaży oraz zakupu poszczególnych walut w celu sfinalizowania transakcji.

Spółka z racji prowadzonej działalności narażona jest na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen usług: dzierżawy łączny i transmisji danych. Istniejąca na rynku krajowym silna konkurencja wymuszała znaczący spadek cen dla aktualnych klientów w celu ich utrzymania.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi.

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- podstawowej działalności Spółki – źródłem ryzyka kredytowego są zawierane transakcje sprzedaży usług świadczonych przez Spółkę;
- działalności inwestycyjnej Spółki – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Spółki;

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym związanym z środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

2.9. Wyszczególnienie pomocy finansowej, łącznie z gwarancjami, otrzymanej od Skarbu Państwa oraz zobowiązań podjętych przez Skarb Państwa w imieniu Spółki

Spółka otrzymuje dofinansowania z funduszy UE oraz funduszy krajowych w ramach realizacji trzech prowadzonych projektów badawczo-rozwojowych.

1) Projekt SDNbox

Celem projektu jest stworzenie w ciągu trzech lat prototypu polskiej programowalnej platformy sprzętowej SDNbox do sieci telekomunikacyjnej.

Spółka wraz z polską firmą Enamor International Sp. z o.o., otrzymała dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na realizację projektu badawczo-rozwojowego SDNbox – umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 27 sierpnia 2018 roku.

Stworzenie i rozwój własnego urządzenia pozwoli Spółce osiągnąć następujące długofalowe cele rynkowe:

- wprowadzenie nowych produktów do portfolio usługowego w domenie transmisji danych,
- poprawę efektywności kosztowej świadczonych usług telekomunikacyjnych, która przełoży się na lepszą konkurencyjność na rynku operatorów telekomunikacyjnych,
- rozwój rynku dostawców komponentów urządzeń oraz rozwiązań programowych dla SDNbox,
- wprowadzenie urządzenia do obrotu rynkowego,
- aktywizację środowiska konstruktorów urządzeń i sieci telekomunikacyjnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwie oraz jednostkach współpracujących, w ramach efektu dyfuzji zewnętrznej.

Projekt SDNbox jest realizowany z wykorzystaniem podejścia SDN (Software Defined Networking). Pierwsze usługi zostały przetestowane w sieci produkcyjnej EXATEL.

Okres realizacji projektu:

- 39 miesięcy (czerwiec 2018 roku – sierpień 2021 roku). NCBR wyraził zgodę na wydłużenie prac do końca 2022 roku - na potrzeby opracowania zoptymalizowanej

platformy sprzętowej - obecnie oczekujemy na podpisanie aneksu z Instytucją Pośredniczącą.

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 11 940 582,35 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z funduszy UE wynosi: 7 619 894,79 PLN.

Stan budżetu:

- Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2021 roku: 159 078,01 PLN.

2) Projekt SDNcore

Przedmiotem projektu jest stworzenie programowalnej platformy SDNcore, która umożliwi budowę łatwo skalowalnej szkieletowej i agregacyjnej sieci SDN (Software Defined Network) stanowiącej dźwignię wdrożenia sieci 5G w Polsce. Platforma SDNcore projektowana jest z myślą o wirtualizacji sieci. Umożliwi ona tzw. "network slicing", co jest jedną z głównych technik związanych z siecią 5G oraz pozwoli na wdrożenie nowatorskiej usługi NaaS, umożliwiającej współdzielenie infrastruktury sieciowej przez operatorów.

Projekt SDNcore otrzymał dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ramach programu Ścieżka dla Mazowsza. Umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 30 grudnia 2019 roku, natomiast gotowy produkt ma powstać po 39 miesiącach pracy.

Okres realizacji projektu:

- 39 miesięcy (maj 2020 roku – lipiec 2023 roku).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 22 885 816,18 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi: 14 113 936,23 PLN.

Stan budżetu:

- Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2021 roku: 6 534 519,70 PLN

3) Projekt ARFA

W ramach konkursu z programu CyberSecIdent - Cyberbezpieczeństwo i e-Tożsamość, EXATEL wraz z konsorcjantem (Politechniką Śląską) otrzymał dofinansowanie na projekt „ARFA - rozwiązanie programistyczne chroniące wielokontekstowo przed zaawansowanymi atakami DDoS (Distributed Denial of Service)”.

Celem projektu jest rozbudowa autorskiego rozwiązania TAMA do ochrony przed atakami typu DDoS o nowe techniki i metody ochrony i utrzymanie konkurencyjności usługi. ARFA stwarza

również możliwości na rozwój kompetencji, rozszerzenie know-how w dziedzinie cyberbezpieczeństwa oraz rozbudowy infrastruktury badawczej w organizacji.

Projekt rozszerzy możliwości własnego narzędzia EXATEL pn. TAMA o ochronę przed:

- atakami na ruch szyfrowany,
- atakami w warstwie aplikacji, w tym atakami niewolumetrycznymi,
- atakami na mechanizmy angażujące dużą ilość zasobów serwera, w tym atakami na fragmentację.

Dodatkowo pozwoli na stworzenie modułu analityki dla Security Operations Center, w tym analityki BGP (ochrona przed atakami przejęcia ruchu) oraz przyjaznego portalu dla klienta.

Okres realizacji projektu:

- 18 miesięcy (czerwiec 2021 roku – listopad 2022 roku).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 9 912 909 PLN;
- Koszty kwalifikowane ogółem dla EXATEL: 8 692 374 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania od kosztów kwalifikowanych: 5 306 676 PLN.
- Podatek VAT należny od otrzymanego dofinansowania: 1 220 535 PLN.
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi: 6 527 211 PLN.

Stan budżetu:

Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2021 roku: 1 795 367,50 PLN.

2.10. Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy Spółką a podmiotami powiązanymi

Spółka dokonuje transakcji z jednostkami powiązanymi w oparciu o ceny rynkowe. Do jednostek powiązanych EXATEL zalicza spółkę zależną ENERGO-TEL S.A. łączna wartość transakcji z jednostkami powiązanymi została przedstawiona w poniższej tabeli:

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
Przychody ze sprzedaży	863 289,24	365 642 647,03	366 505 936,27
Pozostałe przychody operacyjne	0,00	6 462 655,03	6 462 655,03
Przychody finansowe	0,00	259 310,83	259 310,83
Koszty działalności operacyjnej	8 141 446,31	351 434 202,80	359 575 649,11
Pozostałe koszty operacyjne	79 548,00	10 887 915,51	10 967 463,51
Koszty finansowe	0,00	393 510,90	393 510,90

2.11. Przedstawienie stopnia realizacji wyznaczonych do osiągnięcia przez Spółkę wyników ekonomiczno-finansowych oraz w przypadku ich niewykonania podanie przyczyn takiego stanu oraz dalszych zamierzeń w tym zakresie

w tys. PLN	Wykonanie 2021	Plan 2021	Odchylenie
Przychody z działalności operacyjnej	366 505,9	364 206,6	2 299,4
Koszty z działalności operacyjnej	363 296,3	363 309,3	-13,0
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	2 425,5	1 821,0	604,4
Zysk/(strata) netto	1 889,2	521,3	1 367,8
EBITDA	70 888,5	69 262,5	1 626,0

Spółka w 2021 roku osiągnęła większe przychody, wynik z działalności operacyjnej i wynik netto niż założone w Planie Finansowym na ten rok.

Spółka wygenerowała w 2021 roku wynik netto większy o 1 367,8 tys. PLN niż było ujęte w budżecie. EBITDA osiągnięta w 2021 roku była wyższa niż planowana o 1626,0 tys. PLN oraz większa niż w roku ubiegłym o 2 491,4 tys. PLN.

2.12. Kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Spółki

	Rok 2021	Rok 2020	Rok 2019
Rentowność sprzedaży netto ROS (w %)			
wynik finansowy netto x 100% / przychody netto	0,5%	0,4%	-2,9%
Rentowność kapitału własnego ROE (w %)			
wynik finansowy netto x 100% / (kapitał własny - wynik finansowy netto)	0,4%	0,3%	-2,3%
Stopa zadłużenia (w %)			
zobowiązania razem x 100% / aktywa	19,4%	20,4%	17,1%
Wskaźnik płynności			
aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	298,0%	239,0%	212,9%

Wskaźniki rentowności sprzedaży netto oraz kapitału własnego w 2021 roku były wyższe od wskaźników za rok ubiegły odpowiednio o 0,1 p.p.

Wskaźnik płynności bieżącej utrzymuje się na wysokim poziomie (298%), a stopa zadłużenia na koniec 2021 roku wyniosła 19,4%.

Poziom wskaźników świadczy o bezpiecznej kondycji finansowej Spółki oraz o możliwościach finansowania bieżącej działalności Spółki z własnych środków. W obecnej sytuacji - dla zwiększenia bezpieczeństwa finansowego - EXATEL rozważa finansowanie części inwestycji w formie leasingu oraz kredytu w rachunku bieżącym.

2.13. Informacja na temat dokonanych w ciągu roku obrotowego odpisów z zysku

- wpłaty z zysku dokonanej na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 roku o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa

W 2021 roku spółka dokonała wpłat z zysku na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 roku o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa w wysokości 333 763 PLN. Ponieważ wartość należnej wpłaty po sporządzeniu sprawozdania wynosiła 247 966 PLN, na koniec roku 2021 wystąpiła nadpłata w wysokości 85 787 PLN, podlegająca zwrotowi.

- b) wpłaty z zysku na Fundusz Dróg Samorządowych dokonanej na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 roku o Funduszu Dróg Samorządowych

W 2021 roku dokonano wpłaty z zysku na Fundusz Dróg Samorządowych. Pierwsza wpłata została dokonana 12 lipca 2021 roku po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2020 w wysokości 180 155 PLN.

2.14. Syntetyczna analiza ekonomiczno-finansowej podmiotów, w których Spółka posiada akcje/udziały wykazywane jako inwestycje długoterminowe aktywów

EXATEL posiada 100% akcji spółki ENERGO-TEL S.A., której działalność w pierwszej części 2021 roku polegała na dostarczaniu kompleksowych usług i robót, w zakresie eksploatacji oraz projektów budowy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych dla EXATEL, spółek Grupy Kapitałowej PGE, operatorów telekomunikacyjnych oraz innych podmiotów.

W marcu 2021 roku wdrożono w ENERGO-TEL S.A. pierwsze decyzje związane z reorganizacją Spółki.

Proces reorganizacji został ułożony według 3 głównych etapów, sklasyfikowanych według planowanego rezultatu:

- Etap I – od III kwartału 2020 roku do końca maja 2021 roku.
- Etap II – od czerwca 2021 roku do końca 2021 roku.
- Etap III – od 1 stycznia 2022 roku do końca 2022 roku.

Wraz zakończeniem II etapu, związanego przede wszystkim z przygotowaniem ENERGO-TEL S.A. do nowej roli, rozpocznie się wdrażanie ENERGO-TEL S.A. jako podstawowego podmiotu wspierającego realizację projektów strategicznych GK EXATEL.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość akcji ENERGO-TEL S.A. w księgach EXATEL wynosiła 2 903,3 tys. PLN i pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do roku poprzedniego. W związku z prowadzonym procesem reorganizacji Grupy Kapitałowej EXATEL Spółka ENERGO-TEL S.A. w 2021 roku wygenerowała stratę netto w wysokości 1 876,6 tys. PLN.

2.15. Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada pośrednio przynajmniej 10% głosów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników

Nie dotyczy.

3. Przewidywane kierunki rozwoju Spółki

3.1. Przedstawienie kierunków rozwoju ze wskazaniem zagrożeń i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce

Przynależność do Skarbu Państwa i wieloletnia współpraca z sektorem publicznym oraz prywatnym umacniają pozycję EXATEL jako bezpiecznego i stabilnego partnera. Spółka zamierza kontynuować budowę pozycji w zakresie usług o znaczeniu strategicznym świadczonych dla sektora publicznego. Kierunek ten zakłada, aby strategicznym klientom usługi świadczył bezpieczny i zaufany dostawca pozostający pod kontrolą Skarbu Państwa. Jednocześnie Spółka zamierza umacniać swoją obecność w sektorze komercyjnym oraz działalność na rynku międzynarodowym. EXATEL rozszerza swoje portfolio o nowe usługi, w szczególności usługi z zakresu audytów i szkoleń cyberbezpieczeństwa, łączności satelitarnej oraz bezprzewodowej łączności mobilnej, w tym 5G.

Spółka planuje realizować dalsze projekty inwestycyjne w obszarze sieci dostępowej oraz w zakresie rozwoju nowych produktów związanych m.in. z łącznością satelitarną i projektami badawczo-rozwojowymi. Pozwala to na stałe rozszerzanie katalogu oferowanych produktów i usług, a co za tym idzie zwiększenie przychodów Spółki.

W celu osiągnięcia wskaźników efektywności i realizacji obranych kierunków strategicznych, priorytetami dla obszaru produktowego w 2021 roku jest zwiększenie szybkości realizowanych wdrożeń i celne reagowanie na rzeczywiste potrzeby klientów.

Rozwój sieci

Rozbudowa sieci szkieletowej EXATEL to jeden z ważniejszych obszarów, który pozytywnie wpłynie na możliwości sprzedażowe Spółki. Podstawowym celem jest utrzymanie wysokiego poziomu jakości i zwiększenie możliwości zarządzania usługami, co pozwoli szybko wprowadzać do sprzedaży usługi wykraczające poza standard bądź personalizowane zgodnie z wymaganiami klienta. Rozbudowa sieci stanowi podstawowy element działań w obszarze usług sieciowych. Jednocześnie prowadzone będą działania produktowe, które pozwolą na budowanie portfolio alternatywnych rozwiązań dostępowych oraz sieć satelitarną.

Plany rozwoju w tym obszarze są związane z koncepcją budowy sieci 5G w Polsce i uruchomieniem spółki #Polskie5G.

Sieć satelitarna

Łącza satelitarne stanowią jeden ze sposobów na rozszerzenie portfela rozwiązań dostępowych stosowanych przez EXATEL. Jest to szczególnie ważne w kontekście możliwości zapewnienia łączności głosowej i transmisji danych przeznaczonej dla sektorów krytycznych, obsłużenia w sposób kompleksowy dużych projektów ogólnopolskich, a także podłączania lokalizacji klienta za granicą.

Świadczenie usług z portfela EXATEL wymaga zapewnienia bezpośredniego połączenia pomiędzy infrastrukturą EXATEL a lokalizacją klienta. Nowa generacja rozwiązań opartych o satelitę cechuje się lepszymi parametrami jakościowymi i umożliwia wykorzystanie sieci satelitarnej, już nie tylko do realizacji usług dostępu do Internetu, ale również do realizacji usług sieci korporacyjnych i połączeń głosowych.

Badania i Rozwój

Prace badawczo-rozwojowe wpisują się w strategiczny kierunek, jakim jest stworzenie w perspektywie kilku lat innowacyjnych produktów, a poprzez komercjalizację wyników badań, uzyskanie dodatkowych przychodów i rozwój na rynkach.

Spółka zrealizowała w całości projekt badawczo-rozwojowy współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także jest w trakcie realizacji kolejnych, kluczowych dla przyszłości firmy, inicjatyw.

Spółka zamierza kontynuować realizację projektów badawczo-rozwojowych. Kompleksowe i przemyślane prowadzenie własnych projektów docelowo ma przynieść dodatkowe oszczędności w ramach codziennej działalności. Nie bez znaczenia jest także rozwój kompetencji pracowników realizujących prace i możliwość pozyskania do projektów nowych pracowników o wysokich kompetencjach.

Cyberbezpieczeństwo

Celem stałej rozbudowy usług bezpieczeństwa cybernetycznego jest rozwijanie specjalizacji w tym obszarze oraz posiadanie oferty, która będzie realną odpowiedzią dla rosnących i ciągle zmieniających się wymagań rynku. Dodatkowo ważnym obszarem jest również optymalizacja systemowa, funkcjonalna i finansowa portfolio obecnie posiadanych usług.

Działania związane z rozwojem produktu będą koncentrowały się na zaoferowaniu rozwiązań, które w jeszcze większym stopniu dadzą gwarancję kompleksowego podejścia do zarządzania bezpieczeństwem całości infrastruktury i szybszej identyfikacji zaawansowanych cyberataków. Obok działań związanych bezpośrednio z rozwojem produktów, równie ważne dla wzrostu sprzedaży rozwiązań są działania mające na celu umacnianie pozycji EXATEL jako eksperta na rynku.

Działania w obszarze transmisji danych

Istotna dla tej grupy usług jest stała modernizacja sieci w celu skracania czasu dostarczania i rekonfiguracji usług, utrzymania wysokiej jakości oraz możliwości zaoferowania usług spersonalizowanych, zgodnie z wymaganiami klienta.

Cyfrowa transformacja EXATEL

Wśród działań EXATEL zmierzających do zwiększenia doskonałości operacyjnej Spółki, wynikającej głównie z potrzeby usprawnienia procesów wewnętrznych i optymalizacji kosztów

finansowych i ludzkich pochłanianych przez procesy back-office, w roku 2021 trwały prace związane z wdrożeniem systemu ERP zintegrowanego z EOD. System został uruchomiony produkcyjnie w dniu 1 października 2021 roku, a EXATEL wszedł w fazę stabilizacji Systemu.

Zagrożenia i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce

Na działalność EXATEL i jej przyszłe wyniki finansowe mogą mieć wpływ poniższe, zidentyfikowane główne czynniki ryzyka:

- wojna w Ukrainie, a w konsekwencji utrata marż i należności generowanych na rynkach objętych wojną,
- dwucyfrowa inflacja,
- ogólny spadek cen usług telekomunikacyjnych przy jednoczesnym wzroście kosztów m.in. energii,
- ograniczanie wydatków Państwa,
- renegocjacja warunków umów z obecnymi klientami – przeceny świadczonych usług,
- utrata klientów lub ograniczenie zakresu umów w wyniku fuzji oraz zacieśniania współpracy w ramach grup kapitałowych,
- opóźnienia dostaw kluczowych urządzeń do budowy sieci,
- budowa przez część klientów własnej infrastruktury telekomunikacyjnej,
- powstawanie spółek celowych do obsługi informatycznej i teleinformatycznej,
- agresywna polityka cenowa konkurencji,
- bariera zakupu zewnętrznych usług bezpieczeństwa w organizacjach,
- bardzo długie procesy decyzyjne u klientów (m.in. sektor publiczny, szczególnie sektor obronny),
- obniżenie stawek do polskich sieci stacjonarnych (MTR, FTR) oraz ogólne spadki ruchu w zakresie telefonii stacjonarnej,
- niekorzystne procesy regulacyjne w UE,
- ryzyko kursowe – znaczący wzrost kursów walut EUR, USD,
- spadające marże hurtu głosu na wymianę ruchu wewnątrz Europy,
- rynek pracownika – problemy z pozyskaniem specjalistów, rosnąca presja płacowa,
- rosnące ceny licencji i usług profesjonalnych w obszarze IT oraz cyberbezpieczeństwa,
- dodatkowe koszty i nakłady inwestycyjne związane z realizacją postanowień i dostosowaniem systemów informatycznych do przepisów Polskiego Ładu.

Zarząd EXATEL na bieżąco monitoruje ryzyka wynikające z otoczenia rynkowego i wewnętrznych procesów w Spółce oraz podejmuje stosowne działania pozwalające na minimalizację ich negatywnego wpływu na sytuację ekonomiczną Spółki.

3.2. Opis możliwości rozwoju przewidywanej sytuacji finansowej, w tym bilans i rachunek zysków i strat w 2022 roku

EXATEL w 2022 roku planuje kontynuację polityki rozwoju Spółki w czterech kluczowych dziedzinach: telekomunikacji, cyberbezpieczeństwie, świadczeniu usług ICT oraz pracach badawczo-rozwojowych.

Głównym celem EXATEL na rok 2022 i lata kolejne jest utrzymanie pozycji Spółki jako dostawcy unikalnych i bezpiecznych rozwiązań teleinformatycznych dla sektora publicznego, biznesu i operatorów w oparciu o własną sieć światłowodową.

EXATEL zamierza kontynuować w 2022 roku prace z obszaru badawczo-rozwojowego.

W 2022 roku Spółka, pomimo planowanej kontynuacji prowadzonej polityki optymalizacji kosztowej, prognozuje zmniejszenie EBITDA do poziomu 57,9 mln PLN oraz wystąpienie straty netto na poziomie 11,9 mln. Związane to jest m.in. ze spadkiem cen w przypadku usług głosowych (wynikających z wprowadzenia regulowanych stawek hurtowych w rozliczeniach międzyoperatorskich), inflacyjnym wzrostem kosztów energii elektrycznej, wynagrodzeń i pochodnych, zwiększeniem kosztów administracyjnych, urzędów jak i materiałów oraz zachwianiem rynków zagranicznych z powodu wojny w Ukrainie.

3.3. Strategia Spółki na najbliższe lata

EXATEL jako Spółka Skarbu Państwa wpisuje się w budowę cybersuwerenności Polski w dwóch obszarach. Jako podmiot gospodarczy poprzez świadczenie usług ICT i cyberbezpieczeństwa dla szerokiego grona klientów biznesowych w kraju i zagranicą, przyczynia się do rozwoju polskiego sektora ICT jako gałęzi krajowej gospodarki. Natomiast jako firma telekomunikacyjna realizująca zadania na rzecz sektora publicznego, a w szczególności na rzecz obronności i bezpieczeństwa wewnętrznego kraju, EXATEL jest istotnym elementem systemu infrastruktury krytycznej Państwa. EXATEL jako firma działająca na krajowym oraz międzynarodowym rynku i uczestnik globalnego wyścigu technologicznego, wpisuje się w rozwój polskiej gospodarki cyfrowej. Jako należący do Skarbu Państwa zaufany partner świadczący usługi łączności i cyberbezpieczeństwa dla sektora publicznego, EXATEL jest kluczowym aktywem zapewniającym Państwu realne narzędzia samodzielnej obecności w cyberprzestrzeni.

Spółka zapewnia działanie Ogólnopolskiej Sieci Teleinformatycznej dla numeru 112, niezbędnej dla funkcjonowania ratownictwa medycznego w Polsce, Policji i Straży Pożarnej, sieci telekomunikacyjnej MON, infrastruktury wykorzystywanej przez administrację państwową, usług telekomunikacyjnych kluczowych systemów energetycznych, sieci największych polskich banków oraz łączności wielu innych krajowych klientów sektora infrastruktury krytycznej.

EXATEL zamierza kontynuować politykę rozwoju w kluczowych dziedzinach:

- telekomunikacji,
- cyberbezpieczeństwa,
- świadczenia usług ICT,
- łączności satelitarnej,
- prac badawczo-rozwojowych.

Spółka podjęła się ambitnego zadania dostosowania zmian do rynku, rozwoju pozycji biznesowej, trwałego przywrócenia rentowności oraz realizacji zadań na rzecz zapewnienia łączności kluczowej dla obronności i bezpieczeństwa.

Aby osiągnąć założone cele, a także w pełni zaspokoić potrzeby klientów, EXATEL nie poprzestaje na świadczeniu tradycyjnych usług telekomunikacyjnych. Postępująca ewolucja rynku telekomunikacyjnego spowodowała, że obok podstawowej i tradycyjnej działalności, Spółka koncentruje się również na stałym rozwoju oferowanych rozwiązań. Jednym z kluczowych kierunków rozwoju działalności EXATEL jest ekspansja na rynku usług cyberbezpieczeństwa. Ten segment rynku, w wyniku coraz większej złożoności systemów informatycznych oraz rosnącego zagrożenia atakami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wykazuje duży potencjał wzrostu. EXATEL dąży do przełamania oporów organizacji przed korzystaniem z zewnętrznych usług bezpieczeństwa poprzez działania uświadamiające zagrożenia atakami wśród kadry zarządzającej i technicznej w organizacjach.

Ważnym elementem wzrostu dla biznesu EXATEL jest rozwój usług ICT. EXATEL jako firma rozumie, że dziś organizacjom nie wystarczy infrastruktura telekomunikacyjna. Rośnie natomiast potrzeba całościowych rozwiązań dostosowanych do ich potrzeb, a także partnera, któremu mogą zaufać i który zapewni im bezpieczne i stabilne środowisko technologiczne, adekwatne do ich celów. Dlatego oferta EXATEL stale się rozszerza i ukierunkowuje się na zdolność do kreowania rozwiązań pod indywidualne potrzeby klienta oraz rozwija kompetencje połączone ze stopniowym rozszerzaniem portfolio produktowego.

Dzięki wprowadzonym w Spółce zmianom, rośnie rola produktów złożonych, zawierających duży komponent wiedzy. W ten sposób produkty schodzące i o spadającym potencjale marży będą stopniowo zastępowane produktami wschodzącymi, o unikalnej wartości i wysokim potencjale marży. Proces ten przyniesie zarówno poprawę kondycji finansowej Spółki jak i dostosuje jakości usług do wysokiego tempa rozwoju technologii ICT. EXATEL posiada zespół certyfikowanych inżynierów wdrożeń i utrzymania, programistów, architektów, project managerów i pentesterów. Jako organizacja posiada już kompetencje do oferowania nie tylko dostarczania urządzeń (reselling), ale także kompleksowego projektowania rozwiązania oraz wdrażania i utrzymania.

Istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność podejmowanych działań sprzedażowych będzie kontynuacja kluczowych dotychczas uruchomionych inicjatyw w obszarze marketingu i komunikacji. Działania te mają na celu podniesienie świadomości marki EXATEL oraz zwiększenie zainteresowania ofertą usług wiązanych.

EXATEL poszukuje również innych nowych czynników wzrostu. Spółka pozyskuje środki na realizację projektów badawczo-rozwojowych mających na celu zaprojektowanie własnych rozwiązań telekomunikacyjnych, które w przyszłości mogą zaowocować znaczącym podniesieniem efektywności kosztowej Spółki, jak również skomercjalizowaniem efektów prac rozwojowych. W obszarze telekomunikacyjnym prowadzony będzie proces optymalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej oraz stopniowe zaprzestanie wykorzystania obcej infrastruktury na rzecz rozwoju własnej sieci.

EXATEL zamierza kontynuować rozwój kompetencji w zakresie łączności satelitarnej. Nowa generacja rozwiązań opartych o satelitę cechuje się lepszymi parametrami jakościowymi i umożliwia wykorzystanie sieci satelitarnej, już nie tylko do realizacji usług dostępu do Internetu, ale również do realizacji usług sieci korporacyjnych i połączeń głosowych. Łącza satelitarne stanowią jeden ze sposobów na rozszerzenie portfela rozwiązań dostępowych stosowanych przez EXATEL.

Jednocześnie EXATEL zwiększa swoje znaczenie w roli moderatora dyskusji o przyszłości telekomunikacji w Polsce, w szczególności w obszarze modelu wdrożenia sieci 5G w Polsce i tym samym przygotowuje się do pełnienia roli operatora sieci #Polskie5G. Spółka zaproponowała budowę jednej sieci hurtowej 5G z wykorzystaniem częstotliwości 700MHz (#Polskie5G), która pozwoli na realne sprostanie kluczowym wyzwaniom, które stoją przed Polską w latach 2020-2030 w obszarach budowy polskiej cyberprzestrzeni, takimi jak: Przemysł 4.0, cyfrowe państwo, cybersuwerenność, rozwiązanie problemu „białych plam”, wdrożenie ogólnokrajowego Bezprzewodowego Systemu Łączności Specjalnej dla służb porządku publicznego, ratownictwa i operatorów infrastruktury krytycznej. Wdrożenie sieci 5G w proponowanym przez EXATEL modelu hurtowym umocniłoby rolę EXATEL jako narodowego operatora oraz kluczowego dostawcy usług telekomunikacyjnych i cyberbezpieczeństwa dla sektora publicznego.

Zakładane kierunki EXATEL zamierza realizować poprzez:

- rozwój kompetencji technologicznych, sprzedażowych i efektywnościowych,
- rozwój infrastruktury,
- rozwój łączności satelitarnej,
- cyfrową transformację EXATEL,
- wzmocnienie marki i efektywny marketing,
- badania i rozwój nowych technologii i nowych produktów.

Powyższe działania w latach kolejnych mają na celu zwiększenie konkurencyjności EXATEL na bardzo trudnym rynku usług telekomunikacyjnych, który jest obecnie nasycony i wymaga ukierunkowania działań. Głównym celem EXATEL jest stanie się stabilnym i dochodowym dostawcą unikalnych oraz bezpiecznych rozwiązań teleinformatycznych w oparciu o własną sieć światłowodową dla biznesu, sektora publicznego i operatorów. Aby to osiągnąć, EXATEL kieruje swoją ofertą do podmiotów z sektora finansowego, energetycznego, korporacyjnego, SME, operatorów krajowych i zagranicznych, rynku instytucji publicznych oraz przemysłu obronnego.

EXATEL jest również członkiem Klastra Technologii Kosmicznych, który został zawiązany przez 20 czołowych podmiotów sektora kosmicznego w Polsce, aktualnie zrzesza 27 podmiotów. Działanie to wiąże się z planowanym ustanowieniem dwóch kluczowych interwencji publicznych w obszarze kosmicznym: Krajowego Planu Odbudowy oraz Krajowego Programu Kosmicznego. KPO jest to plan odbudowy gospodarki ze szkód spowodowanych pandemią COVID. Jest to bardzo szeroki program interwencji obejmujący m.in. obszar kosmiczny. W ramach KPO planowane jest zaprojektowanie, budowa oraz wyniesienie konstelacji satelitów obserwacyjnych oraz budowa segmentu naziemnego jako podstawowego centrum obsługi misji kosmicznych. Na ten cel alokowano ponad 150 mln euro. Na obecnym etapie KPO oczekuje na akceptację Komisji Europejskiej. KPK jest krajowym programem, który zakłada poszerzenie celów interwencji KPO dodatkowo m.in. o: komunikację satelitarną, system monitorowania obiektów kosmicznych, wdrożenie satelitarnych usług informacyjnych, udział w zagranicznych misjach kosmicznych. Planowana alokacja wynosi ok. 2 mld zł.

EXATEL oraz ENERGO-TEL S.A. rozpoczęły wczesne przygotowania do realizacji kluczowych projektów kosmicznych w KPO i KPK. Jednym z najważniejszych wyzwań jest integracja zasobów sektora kosmicznego, które obecnie są rozproszone między MŚP. W tym celu utworzony został Klaster Technologii Kosmicznych (KTK), skupiający ponad 85% potencjału polskiego sektora kosmicznego.

Kluczowym aspektem w kontekście przyszłości EXATEL jest pełnienie przez Spółkę roli operatora strategicznej sieci bezpieczeństwa (OSSB) przewidzianego w nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, która z uwagi na zakres świadczonych usług jest naturalnym kandydatem do pełnienia tej roli.

4. Działania restrukturyzacyjne i koszty ich wdrożenia

W roku 2021 działania restrukturyzacyjne nie miały miejsca w Spółce.

5. Informacje dodatkowe

Wszelkie dodatkowe wyjaśnienia do kwot wskazanych w sprawozdaniu finansowym są zawarte w sprawozdaniu finansowym, które Spółka przygotowała zgodnie z Krajowymi Standardami Rachunkowości.

6. Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki, które nastąpiły w roku obrotowym lub są przewidziane w dalszych latach

Rozchwianie krajowej jak i globalnej gospodarki przez przedłużającą się pandemią spowodowaną koronawirusem SARS-CoV-2 oraz stan wojny w Ukrainie, które przekładają się m.in. na:

- utratę marż i należności,
- galopującą inflację,
- załamanie łańcucha dostaw,
- zakłócenie handlu zagranicznego.

Pomimo wskazanych przeciwności Zarząd będzie nadal monitorować potencjalny wpływ aktualnej sytuacji na działania EXATEL i podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić jej negatywne skutki dla Spółki.

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2022 roku.

Zarząd EXATEL S.A.:

Nikodem Bończa-Tomaszewski

Rafał Magryś

Piotr Suszycki

